Huszonkettedik évfolyam. 236-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy évre ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy évre ..... [illegible]
HIRDETÉSEK
[illegible]

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 187
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907. | FELELŐS SZERKESZTŐ: STAUBER JÓZSEF. | Szerda, október 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A Házelnök és az autobusz.
Egy havi közigazgatás.
A kiegyezés és a Ház.
Schmeer Náthán bevonul.
Adóbehajtás mindenáron.
Barabás nem akar delegátus lenni.
Tarca: A debreceni hóhérné papucsa.
Irta: Ifj. Széll István.

A Házelnök és az autobusz.

Arad, október 15.

Valamelyik középkori, vagy meseidőkbeli királyfit kellemetlenség ért. Párnák között nevelt, selyemmel becézett, levegőtől féltett egyetlenke volt, a koronát viselőnek minden gyönyörüsége. Hát meg esett, amikor őfensége a királyi kertek valamelyikében őgyelgett és kedvteléssel élvezte a májusi nap hódolatteljes sütését: egy anarkista hernyó lemászott az alma fáról és orozva végigcsipte a kis princ vértelen, hófehér nyakát. Sulyos, maró dagadások jelezték a merénylet helyét s az udvari orvosok nagy-nagy fáradtsággal tudták csak csillapitani a királyi vérnek legfelsőbb fájdalmát. És a király, mikor a kényeztetett fiu visitása a velőibe nyilallott, rettenetes dologra határozta el magát. Megparancsolta, hogy az egész országban ki kell vágni az almafákat; mert ha almafák nem lennének, bizonyára nem esett volna ez az idegkorbácsoló dolog.

A jelenkorban egy képviselőházi elnök, aki hozzá valóságos belső titkos tanácsos, majdnem olyan nagy ur, mint a mesékben egy király. És ez magyarázza meg a rejtve éledő aggodalmat, amely egy ma történt, egyébként jelentéktelen balesetet követ. Megtörtént ugyanis, hogy Justh Gyulának, a képviselőház elnökének az aradi országutak egyikén balesete történt az autobusz miatt. Az autobusz, Aradvárosának francia földről ide telepitett, nevezetes járómüve, gyakorlatozás közben találkozott a Házelnök kocsijával, amelyben, Aradváros szerencsétlenségére, a Házelnök is benn ült. Hogy esett, arra nézve ellentmondók a hirforrások, amint ilyenkor szokás. A valóság mindenesetre az, hogy a Házelnök kocsija nekiment egy táviró-póznának; a benne ülőknek baja nem esett, a kocsi azonban annyira megrongálódott, hogy a Házelnök a közelben levő Neuman-gyár kocsiján folytatta az utját a vasuti állomás felé, ahonnét a fővárosba utazott. Természetes, hogy a Házelnököt boszantotta ez az eset. S a kik meghallották, hogy ilyen haragos kedvvel egyenesen a fővárosba, politikai hatalmának székhelyére ment, módfölött megdöbbentek. No, a Házelnök be fog füteni az aradi autobusznak. A hagyományos balszerencse, a mely Aradot minden dolgában üldözi, az autobusznak gáncsot vetett, mielőtt az megkezdhette volna a hivatását. És ha az autobuszokat nem is irtják ki, mint a hogy a mese-király az almafákkal tette, mindenesetre sok kellemetlenségnek lesz a forrása, ha a Házelnök az autobuszt a kormánynál bevádolja. Miniszterek talán senkinek nem járnak oly szivesen a kedvében, mint a képviselőház elnökének s az ő panaszára bizonyára kézzelfoghatóan nyilatkozik meg a kormány-erély, a mely a rakoncátlan benzintramvayt megrendszabályozza.

Nem hiszünk ezekben az aggodalmakban s nem is azért jegyeztük föl, mintha Justh Gyuláról ezt föltennők; csupán a mai gondolkodás és közfelfogás jellemzésére. Mert a képviselőház elnökének, mint akármelyik polgárnak, kétségtelen joga, hogy a baleset miatt panaszt tegyen és orvoslást kérjen arra, ha az autobusz az országutak kocsiközlekedését veszedelmessé teszi; a hatóságoknak, akár belügyminiszter az illetőnek vezetője, akárcsak a főkapitány, kötelességük, hogy a panasz ügyében vizsgálatot vezessenek, itélkezzenek, kemény rendszabályokat léptessenek életbe. De ha most, a mikor a Házelnök a panaszos, a vizsgálat aprólékosabb, az itélet kegyetlenebb, az intézkedések pedig szigorubbak lennének, mint a minők az esetben lettek volna, ha a kocsiban a Bizsák valamelyik egyszerü tiszttartója ült volna: ez ellenkeznék a demokratikus fölfogással, a melynek Justh Gyula egyik legőszintébb vallója. S ha az egyszerü tiszttartó kocsijának romlása nem háríthatott volna erélyes kormány-intézkedéseket Arad fejére, — a Házelnök se követelhet ilyet a kormánytól.

Ezt a balesetet Aradon őszintén sajnálhatja mindenki, de azért a sulyosabb következményeitől rettegni gyerekség. A modern szerszámok, uj vivmányok, mind áldozatot követelnek. A gyárak nem le-

A debreceni hóhérné papucsa.

Irta: Ifj. Széll István.

Tudom, hogy sokan kiváncsiak arra, kik és milyen emberek voltak a régi debreceni hóhérok? Felelet rá: Hatalmas, tagbaszakadt emberek (mert akkor strapával járt az a hivatal) és a legnagyobb urak. Legalább is voltak olyan befolyással birók, mint manapság — tegyük fel — egy miniszterelnök.

Igaz, hogy furcsán hangzik ez, de a régi debreceni hóhéroknak szavai szentek voltak a nemes városi tanács előtt, lehet azon egyszerü okból folyólag, hogy a nemes és nemzetes urak is tartottak a sors szeszélyétől, mely ha különcködni kedve van, nem állás szerint szokta válogatni az ő játékszereit.

És elég jó módban is éltek a régi hóhérok. Igy nevezetesen a tizennyolcadik század folyamán, mikor még a városnak pallos joga volt, s egymást érték a testi fenyitékek, igen jó keresete volt a hóhérnak, mert fáradozási költségeit maga állapitotta meg, azaz nem volt tarifához kötve. Mivel pedig minden szeninek maga felé hajlik a keze, bárha éppen a hóhér nem mondható szentnek, mindegyik tudta, hogy szemérmes koldusnak üres a tarisznyája.

Különben a debreceni hóhéroknak messze földön ösmert volt a nevök. Igy például elbeszélésünk hőse, a vasmarku Lőrincznapi Pál, kiről maga a nemes városi tanács is igy emlékezett meg egyik pevtukulumában:

„Minek előtte a sátán ördöge bele nem bujt volna, oly szép módon volt jártas mesterségében, hogy más vármegyékbe is meghivatott vala hóhéri cselekedete eránt“

És Lőrincznapi Pál szivvel lélekkel élt hivatásának. Nem csak kitünő hóhér volt, hanem abicionált detektiv is, s alig mult el olyan nap, hogy jelentést nem tett volna, melynek értelme szerint: ezt és ezt láttam, éppen akkor csiptem nyakon, mikor idegen ingóságokat akart elemelni, vagy megbotránkoztató más bücsületes embereket, tiltott szerelmeteskedésen értem stb.

Ennyi pedig teljesen elég volt.

Mivel pedig abban az időben a hóhér szava szent volt, s tekintettel arra, hogy nem lehetett várni a kuriától azt, amit a tábla megtagadott, azon frissen végrehajtatott a nemes város határozata. Ennek pedig Lőrincznapi Pál hóhér uram örült legjobban, mivel a nemes városé az erkölcsi siker lett, delikvensé a kék foltok sokasága, öve pedig a sallárium.

Egyebekben Lőrincznapi Pál hóhér — ha a férfias becsületet s igoruob birálat alá fogjuk — nem volt éppen korrekt embernek mondható. Nagy mértékben volt meg benne a pénzszerzési vágy, s mint elcsapatása után kiderült, nem egy két ártatlan embert idéztetett a nemes város-szine elé, csupa önzésből.

Ma szomszédjára, holnap ipára, napára, majd sógorára került a sor és igy tovább.

Legjobban azonban a szerelem, édes csók után vágyó fiatalság rettegett tőle. Pár évi működése alatt alig volt található Debrecen városában olyan fiatal legény, ki az ő jóvoltából deresre nem került volna.

Végre egyszer aztán őt is utól érte végzete, jobban mondva a fatum.

Lőrincznapi Pál hóhér ugyanis — kinek hét vármegyére szóló szép menyecske felesége volt, — ki valamikor maga is holmi felvidéki kurta nemes lehetett, maga volt a megtestesült inyencség. Talán életéből is elengedett volna pár évet egy haszontalan cigányhalért.

Mivel pedig abban az időben minden vármegye egy egy külön országot képezett, mert még birből sem ösmerték a vicinálist, csak minden tizedik évben lehetett egy tiszaháti embert látni városunkban. Igy aztán Lőrincznapi Pál csak sok utánajárással juthatott egy-egy vizi csemegéhez.

De azért ő ennek is kitalálta a módját.

Elbeszélésünk idejében még hire, hamva sem volt a mostani üdülő helyül szolgáló Emlék kertnek. Dehogy volt! Hanem volt helyette egy hatalmas sással, náddal szegélyezett tó, tele ugynevezett araszos cigányhalakkal spartján a kurutyoló békák ezreivel.

Milyen más világ volt akkor!

Alig hogy lement a nap, kezdetét vette az egész várost és határt betöltő béka-hangverseny, négy hangnemre osztva. A zöldhátu levelibéka vitte a tenort: Brekekeke! — A barna foltos füves béka a tenorszekundot: Bekerekekeke! — A karcsunyaku tavaszi béka a bass primet: Breke breke breke!, mig az

hetnek el az egészségsorvasztó füst nélkül; a benzin-motorok a robbanás veszedelmétől elszigetelten. S ha a közlekedési eszközök közül a villamos vasut, amely régebbi és jobban kipróbált, mint az autobusz, embervért kiván, az autobusz se lehet meg anélkül, hogy tájékozatlan lovak a pöfögésétől meg ne vaduljanak. Alig hisszük, hogy a lovakat erről a legradikálisabb kormányintézkedés el tudná tériteni; a paripáknak ezt meg kell szokni, akár nekünk a gyárfüstöt, amelytől eleinte köhögtünk és tüszköltünk. Nevezetes és sajnálni való véletlen, hogy az átmeneti idő ép a Házelnökre hozott kellemetlen ijedelmet; de ezért kordába kötni egy modern közlekedési eszközt, kicsinyes dolog lenne.

Egyet elismerünk. Az autobusz kezelésénél kétségtelenül fokozott óvatosság, ügyesség és gond szükséges és a hatóságoknak ennek betartását annál erélyesebben kell megkivánni és ellenőrizni, mert az autobusz körül már a második baleset történt. Ha nem is lett volna a Házelnök, aki ma a baluljárt kocsiban ült, akkor is szóvá kellett volna tenni, s a hatóságnak akkor is meg kellett volna tenni mindent az ilyenek elháritására. Most már bizonyosabban meg fog történni, — és ez a jó oldala van a Házelnök ijedelmének. De azon tul, ami jogszerü, a képviselőház elnökének kedvéért se lehetne menni.

ɜ

Egy havi közigazgatás.

(A város ügyei.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15.

Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután négy órakor tartotta *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöklete alatt rendes havi ülését, amelynek tárgysorozatán jelentékenyebb ügy nem szerepelt.

Az ülés megnyitása után felolvasták a polgármester havi jelentését. Majd a pénzügyigazgatónak az adóbevételekről szóló jelentése következett. Ugyanis adóban a mult hónapban 119.453 korona folyt be, mig a mult év ugyanezen hónapjában csak 89.383 korona, vagyis 30.670 koronával kevesebb. Közvetitett adókban szeptember havában 747.601 koronát fizettek be, mig a mult év szeptemberében 275,509 koronát, vagyis a differencia majdnem 500.000 korona.

Ezután *Posgay* Lajos tiszti főorvos referált a közegészségügyről, amely kedvező volt, amennyiben a betegségek és halálozások száma csökkent. Az állategészségügy szintén kedvező fordulatot vett.

Szóba került a közigazgatási bizottság ülésén *Brunner* Lajos aradi kereskedő ügye is, amelyről vasárnapi számunkban részletesen megemlékeztünk. *Csiky* Károly árvaszéki elnök helyettes ugy adta elő a dolgot, hogy Brunner nem szöktette meg anyósát, özvegy Téglássynét a tébolydából, hanem elbocsátották, mert időközben felgyógyult. A vizsgálat azt is beigazolta, hogy a vagyon körül nincsen hiány, csupán a leltár hiányzik. Miután az ügy körül valószinüleg több szabálytalanság van, a közigazgatási bizottság vizsgáló biztosul *Rosenberg* Miksa dr.-t küldte ki.

Néhány lényegtelen ügy letárgyalása után ismét szóba került a *Matzki* contra gázgyár ügy, amely eléggé ismeretes. Már tavaly óta húzódik ez az affér és csak ma nyert végleges elintézést, ha ugyan az elutasitott fél meg nem felebbezi a közigazgatási bizottság határozatát.

A belügyminiszter tudvalevőleg megsemmisitette a közigazgatási bizottságnak a mult évben hozott határozatát és uj eljárás megindितását rendelte el, amelynek eredménye képen, a rendőrség mint első fokú hatóság kimondta, hogy Matzki jogosan használja a Benoid világitást. A tanács azonban ellenkezőleg döntött, mire Matzki felebbezett a közigazgatási bizottsághoz. *Kádas* Kálmán főjegyző a tanácsi határozat jóváhagyását hozta javaslatba. Ebben az értelemben szólott *Rosenberg* Miksa dr. is, mig *Szakolczay* Lajos dr. királyi ügyész, *Varjassy* Árpád tanfe ügyelő és *Robitsek* Ágoston dr. azt vitatták, hogy Matzkinak joga van a Benoid-használatára.

Varjassy Lajos polgármester felszólalása után a főispán elrendelte a szavazást, amelynek eredménye az volt, hogy a közigazgatási bizottság *kilenc* szavazattal, *négy ellenében* helyben hagyta a tanács javaslatát, vagyis kimondta, hogy Matzki a bérelt utcaterületen nem világithat Benoiddal.

Ezután még néhány kisebb jelentőségü ügyet tárgyalt a bizottság. Az ülésen Károlyi Gyula gróf főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Varjassy Lajos, Kádas Kálmán, Posgay Lajos, Farkas Győző, Szakolczay Lajos, Varjassy Árpád, Reicher Károly, Ring Géza, Robitsek Ágoston, Rosenberg Miksa, Péterffy Antal, Bing Vilmos, Keller Izsó, Csiky Károly és Vizer Lajos.

Schmeer Náthán bevonul.

Az ártatlanság áldozata.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15.

Schmeer Náthán, a tollfosztogatásról és egyéb fosztogatásról közismert aradi férfiu holnap megint elmegy üdülni a *Dezső-fi*-hez cimzett vendégszerető fogadóba. Négy napra ismét fürdőre megy a kitünő férfiu, hogy kipihenje egy sulyos testi sértés vétségének fáradalmait.

Ezt jelentette be ma nagy szomorusággal *Zih* József járásbirónak, ki vele szemben az égi és földi igazságszolgáltatás képviselője. Leverten és mélyen megindulva állt a járásbiró előtt Schmeer Náthán és miután nagylelkűen kijelentette, hogy holnap kezdi leülni azt a kis négy napocskát, könyörgésre fogta a dolgot, mondván:

— Csak az ujságiróknak ne tessék szólni a dologról, nagyságos biró ur. Hát muszáj mindenkinek tudni, hogy én hol vagyok négy napig? Hát nem lehetek én ezalatt Budapesten, vagy Abbáziában? Hát nem?

Ha a járásbirók komoly ügyekben humourizálnának, akkor Zih József bizonyosan azt feleli:

— Hát lehet?

De a járásbirók ilyen ügyekben nem szokták humorizálni. Schmeer Náthán tehát biztató szavak nélkül, mélyen megindulva megindult a szobából és lehajtott fővel merengett a komor folyosón. Aggódó lelkét nem a lét külömböző és közismert kérdései, hanem az a tudat foglalkoztatta, hogy nem rejtheti el a külvilág elől lelke titkát és az emberek esetleg ismét

---

ökölnyi nagyságu torkos béka teljessé tette a harmoniumot, mondván: Börökökökö, börökökökö!

Ehez a pokoli zenéhez hozzá járult még a város körül és beltelkén feltalálható hatalmas juhászkutyák üvöltései (akkor még nem ösmerték az eb-adót), s hogy a csudás összhang meglegyen, hozzá jött még a mostani korzó helyén nőtt zöld pázsitos füben heverésző kecskék és bárányok mekegése. Mindezt pedig tul szárnyalta a Szt. András templom (mostani n gy templom) giling-galangja.

Lőrincznapi Pál rendszerint minden alkonyatkor ott horgászott a Szt. András templom háta mögötti tópartján, kéjes izgatottsággal lesve, várva a horgony fonal hirtelen mozgását, mi ha bekövetkezett, szinte magánkivül huzta felszinre az evickélő halacskát. Bárha sokszor megtörtént az is, hogy holmi vizi kigyó, avagy torkos béka akadt a horogra. Még a vizi kigyót maga sem igen bánta, mert Derékszorító Gáspár patikus jó pénzt adott érte, zsirját használván köszvény ellen, bőrét pedig korbácsnak csemetéi számára.

Egy ilyen horgászás alkalmával történt, hogy Lőrincznapi Pálnak sehogysem szolgált a szerencse. Már több óra hosszat gugolt ott a tó csuszós, kákás partján, s mégsem tudott halhoz jutni.

Eh, aki átkozója van — mormolta fogai között, — ez mégsem járja. S aztán egy utolsó kisérlet gyanánt vissza dobta a horgot. És a fonal megrándult. Nehezebb lett. Örömmel és óvatosan huzta vissza, s ime a horgon hal helyett egy csinos női papucs volt.

— Hm, a boszorkány csudáját, — rázta meg bozontos fejét Lőrincznapi Pál, — ez meg a feleségem papucsa. — Valjon hogyan került ez ide?

Maga sem tudta miért, de olyan izgatottság vett erőt rajta.

— Ez aligha valamit nem jelent — morfondirozott magában, — s felszedve horgát, gyors iéptekkel sietett haza.

Mikor a meszena-utcai hóhérházhoz ért, ahol lakott, szinte akaratlanul betekintett az ablak felső szárnyán. De abban a pillanatban, mint egy sebzett vad pattant hátra.

— Hah, adta, teremtette, (abban az időben ez volt a legnagyobb káromkodás) — rebegte ökölbe szorult kezekkel, — mi történik oda benn? . . .

— A saját feleségem, az Ágnes, a főbiró ölében . . .

Már-már sarkából akarta kiforditani lakásának ajtaját, mikor mintegy megszégyenülve lépett vissza.

— Ej, Pali. — szólt önmagához — mit akartál tenni? Te és kidobni házadból a főbirót, — az kettő. Holnap, olyan biztos, mint kétszer kettő négy, hogy nyársba huzatna.

— Nem, nem Pali, — dörmögte magában, — más uton kell elégtételt venned. Gondolkozzál csak Pali, hiszen okos ember vagy te.

— Ha, ha, ha! — milyen gondolat, kacagott fel rekedten, — majd őrült sebességgel rohant vissza a Csapó-utcán, egyenesen a főbiró hatvan-utcai portájához, hol olyat ütött öklével a tölgyfa kapura, hogy a tizedik szomszédban is elvakkantotta magát a házőrző eb.

— Ki van ott? ki üti-veri az én kapumat? — hangzott kis idő mulva egy haragos női hang, arról téve bizonyságot, hogy tulajdonosa nem valami hamvába költ amazon lehet.

— Én vagyok nemzetes nagy asszonyom, a hóhér — szólt, jobban mondva nyögte Lőrincznapi Pál.

— Ah, maga az hóhér? — hangzott a hang ujra s nemsokára a főbiróné terjedelmes alakja jelent meg az utcaajtóban.

— No, mi baj? — fordult a hóhérhoz.

— Nagyasszonyom, — szólt Lőrincznapi Pál nem emberi hangon, — baj van, borzasztó baj van. A főbiró uram . . . a főbiró uram álnokságon töri a fejét . . . megcsalja nemzetes nagyasszonyomat.

— Mit . . . mit beszél maga hóhér? — dadogta a főbiróné.

— Azt, hogy megcsalja a nagyasszonyomat, — felelte Lőrincznapi Pál, most már minden szót hangsulyozva. Ott van a házamban . . . Feleségem az ölében ül s turbékolnak, csókolódznak, mint az erdei vadgalambok szokták.

— Hah, aki ördöge van, — sikoltott fel a főbiróné, — ez gyalázat. Az én Gáborom, a Gabi, az a szenyember . . . No, ezért meglakolsz.

— Jöjjön, jöjjön, hóhér, — sziszegte fogait vicsorgatva, — ott van egy diszné-ütőfa a pitvarajtó mellett, adja csak ide. Igy ni. Most már aztán menjünk.

megtudják, hogy ő a fogházfelügyelő szives vendégszeretetét élvezi. Borus felhők ültek Schmeer Náthán gondolatain és teljesen stilszerü volt, mikor a borus égből hirtelen lecsapott a villám egy asszony képében, aki a járásbiróság folyosóján és gunyos mosolylyal ajkán megállt előtte és szólt:

— Hát a tekintetes ur is bejött? Jaj, de jó! Aztán hozzon tollat is magával. Legalább idebenn is lehet fosztogatni.

Schmeer Náthánt legszebb reményeitől fosztotta meg ez a találkozás. Most már bizonyos, hogy ki fog derülni a titok. És hiába nem akarta megismerni a tekintetes ur a szegény tollfosztó asszonyt, hiába szidta le a járásbiróság folyosóján, holnap mégis együtt lesznek azon a helyen, mely kiegyenliti a távolságokat és egyenlővé tesz szegényt és gazdagot, tollkereskedőt és tollfosztogatót egyaránt.

Schmeer Náthán ekképen reményeiben csalatkozva megállapitotta a reményről, hogy az égiekkel játszó csalfa tünemény, mig viszont róla a büntető biróságok szokták megállapitani, hogy ő földiekkel játszó csalfa . . . nem tünemény, hanem megfogható és becsukható valóság.

A kiegyezés és a Ház.

A háborgó 48-asok.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, október 15

A politikai helyzetet jelenleg a király betegsége és a kiegyezés uralják. A pártok közötti villongás, valamint a függetlenségi pártban a bizottsági választások miatt támadt kavarodás teljesen háttérbe szorult. A politikai helyzet tisztázásához lényegesen hozzájárult az a körülmény is, hogy a király a kiegyezési javaslatokhoz megadta az előzetes szankciót, ugy, hogy azok holnap mindkét parlamentben előterjeszthetők lesznek.

A kiegyezés.

Politikai és pénzügyi körökben a legnagyobb érdeklődéssel, illetve kiváncsisággal tekintenek a Ház holnapi ülése elé, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb beszéd kiséretében be fogja terjeszteni a kiegyezési javaslatokat. Mint értesülünk, négy javaslatot fog benyujtani és pedig a vám- és kereskedelmi szerződésről, a fogyasztási adókról, a vasuti és tarifa-kérdésekről és a cukorsurtaxeről. A bankról és a kvótáról előterjesztések nem lesznek, de Wekerle e két kérdésben kimeritőleg fog nyilatkozni. Az már bizonyos, hogy a magyar kvótaarány felemeltetett, egyesek szerint egy százalékkal, egy másik verzió szerint két százalékkal.

Az 1908-iki állami költségvetés már teljesen elkészült és a pénzügyminiszter azt a jövő hónapban fogja a Ház elé terjeszteni hosszabb expozé kiséretében. Arról értesülünk, hogy a kiegyezés okozta költség-többlet és a közös hadügyi költségek emelkedését nem tekintve, a kiadások *tizenkét millió koronával fognak emelkedni az 1908-iki költségvetésben.*

Mint értesülünk, a kormány a Háztól a kiegyezés sürgős megszavazását fogja kérni, mert a költségvetést véglegesen csak ezután lehet majd megállapitani. Nemzetiségi, vagy horvát obstrukciótól ezidőszerint nem kell tartani, mert éppen ennek a két frakciónak az az érdeke, hogy a kiegyezés és a költségvetés minél előbb letárgyaltassék, azután a választási reform kerüljön sorra.

Bécsből táviratozzák: Október 27-én a két miniszterelnök és a közös miniszterek közös minisztertanácsot tartanak Bécsben s ezen megállapitják az 1908. évi közös költségvetést. A delegációt a megállapodás után, valószinüleg december végére fogják összehivni.

A forrongó függetlenségi párt

A függetlenségi párt egyik tagja, akit pártjában szókimondónak rettegnek, ekként nyilatkozott a függetlenségi párt bonyodalmáról:

— Az ördögbe is. Ne háborogjanak a függetlenségi párt zsidai és pótzsidai. Ne okvetetlenkedjenek ma azzal, hogy megtartják-e Kossuth - Irányi programját, ami miatt nem okvetetlenkedtek akkor, amikor ez a kérdés aktuálisabb volt, amikor kormányt vállaltunk 67-es program alapján. Hogy mellőztük őket a bizottságokban: az tény. De mellőztük nem felekezeti gyülöletből, hanem azért, hogy arányositsunk, hogy képviseletüket számukhoz mérten korlátozzuk. Aztán meg vezetett a célzat, hogy véget vessünk már egyszer az örökösödési rendszernek. Ki mondja azt, hogy Barta-Odönnek muszáj ben lennie a pénzügyi bizottságban és Bakonyinak az igazságügyiben? Mért teremtsük mi meg ujra azt a kapacitás arisztokráciát, amely a szabadelvü pártot lejáratta; amely csak arra volt jó, hogy egyesek megpocakosodjanak s elzárják az utat az uj erők érvényesülése elől. Ha valaki érvényesiteni kivánja a maga szaktudását: van hozzá módja és alkalma. Nemcsak a bizottság az egyetlen hely, ahol a szaktudás érvényesülhet. Van ujság, van pártkonferencia és van képviselőházi ülés. De tovább megyek. A bizottsági tagságok cseréjével el akarjuk némitani a gyanakvást, amely egyes bizottsági tagokkal szemben támad a közvéleményben, oktalanságból és gonosz indulatból. Gondunk lesz rá, hogy a fölfrissités minden esztendőben megtörténjék. Ne legyen a bizottsági tagság a kemencének olyan padkája, amelyen mindig egy ugyanazon ember ülhet csak. A váltógazdaságot, a pártot, ambiciót serkentjük ujabb tevékenységre a fölfrissitéssel.

A lapok ama hirében, hogy a pártot Barta vezetése alatt többen elhagyják, nem hiszek. Ha csakugyan reakciós áramlatot észlelnek: kettős kötelezettségük a bentmaradás és az őrködés a párt programjának fentartásán.

A bán programja.

Rakodczay Sándor horvát bán ma este utazott vissza a fővárosból Zágrábba. A bán ma délelőtt meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt s bemutatta neki kész kormányzati programjából a közös ügyeket illető részt. A bán ezután a kiegyezésnek Horvátországra vonatkozó részletei felől érdeklődött; a miniszterelnök szivesen és részletesen tájékoztatta is Rakodczayt ezek felől. Wekerle ma délután közölte a bán irásba foglalt programját minisztertársaival. A program legközelebb minisztertanács elé kerül s csak a végleges megállapodás után fogja a bán Horvátországban nyilvánosságra hozni.

Adóbehajtás mindenáron.

Felelőssé tett jegyzők.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15.

Ismeretes Wekerle legujabb rendelete, melyben közegeit az adóhátralékok könyörtelen behajtására utasitotta. Hogy e rendelet foganatositásának eredményei már mutatkoznak, példa reá Aradváros közigazgatási bizottságának mai ülése, melyen *kilenc jegyzőre kimondták az anyagi felelősséget azért, mert a a közadók behajtását hanyagul (?) végezték.* Valószinüleg csak az előjele ez a következő erélyes eljárásnak, melylyel az éhséggel küszdő népből az adóhátralékot ki akarja kényszeriteni. Az aradmegyei falvakban állandóan hangzik majd a dobpergés és szaporitani kell a végrehajtók számát.

A vármegyei közigazgatási bizottság mai üléséről a következő tudósitásunk számol be részletesen:

Farkas Győző pénzügyigazgató jelentést tesz a mult havi adófizetés eredményéről. Jelentése szerint egyenes adóban 341.716 korona, hadmentességi adóban 3187 korona folyt be.

A pénzügyigazgató azután jelentette, hogy a vármegye számos községében nem fizetik rendesen az adót. A jegyzők hanyagul végzik feladatukat és az előljáróságok sem teljesitik kötelességüket. Kéri, hogy a bizottság a következő községek jegyzőire mondják ki az anyagi felelősége:

Jószáshely, Mikalaka, Kurtics, Fakert, Mondorlak, Tótvárad, Szabadhely, Csicsér, Berza.

A közigazgatási bizottság határozattá emelte a pénzügyigazgató előterjesztését.

*

A többi jelentéseket vita nélkül, egyhangulag tudomásul vette a bizottság.

Institóris István dr. t. főorvos jelentése szerint az elmult hónapban 2192 megbetegedés volt a vármegyében, melyből 138 halállal végződött. Járványos betegségek a hasihagymáz, kanyaró és vörheny voltak.

Varjassy Árpád kir. tan. tanfelügyelő a

Es mentek, jobbanmondva rohantak. Hol a főbiróné volt elöl, hol a hóhér. Végre megérkeztek. Betekintettek az ablakon. Oda bent a főbiró éppen indulásra készen, bucsucsókot illesztett a fiatal hóhérné pici ajkára, mig jobbjával gyöngéden á fonta annak derekát.

— Nem, nem nézhetem tovább, — toporzékolt a főbiróné. — Hóhér, törje be az ajtót.

Lőrincznapi Pálnak kétszer sem kellett mondani. Egyetlen rugással bedőlt az ajtó, s aztán az éjjeli megszokott hangversenybe kérő, rimánkodó férfihang vegyült. Dolgozott a disznó ütőfa alaposan. Aztán elcsendesedett a hóhérház környéke, s a csapó miatt fejét, hátát tapogatva vánszorgott egy tépett ruháju alak, utána egy ná racsuszott kontyu, termetes asszony, kezében egy fadarabbal. A főbiróné volt.

Hogy mi történhetett a hóhér házában, azt sejtjük, s gondoljuk, olvasván a hóhérnak másnap kézbesitett parancsot:

— Hóhér!

Kelmed megszünt hóhér lenni. Napszálltára fel ne találtassék a város határában sem, mert kerékbe törettik. Mehet amerre lát.

A főbiró.

És Lőrincznapi Pál ment is, magával vivén elkeseredését, s azt a haszontalan teremtést, kinek vesztét köszönhette. Valahol Biharban telepedett le, hol mint sánemunkás rótta napjait. Hanem távozása előtt nagy ákum-bákum betükkel oda irta a meszena utcai hóhér ház falára:

Nincs igazság a földön!

Tehát már akkor sem volt igazság a földön. Bizony most sincs.

tanitás megkezdéséről és rendes menetéről tett jelentést a bizottságnak.

Határozott a bizottság a szemlaki gyógyszertár ügyében is. Első határozatában *Faragó* Ödön eleki gyógyszerésznek adományozta e patikajogot, de ezt a határozatot a belügyminiszter egy formahiba miatt megsemmisitette. A bizottság mai ülésében ismét Faragó Ödönnek adományozta a szemlaki patikajogot.

Tilos a párbaj!

A hadügyminiszter rendelete.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15.

A *Budapesti Hirlap*, amely tagadhatatlanul egyik legszámottevőbb organuma a magyar sajtónak, mindenkor megszokta ragadni az alkalmat, hogy jólértesültségét fennen hangoztassa. Hogy ez a dicsekvés nem minden alapnélkül való, azt kénytelenek vagyunk elismerni, mert a B. H. számos esetben bizonyságát adta annak, hogy megbizható és eredeti értesülései vannak, amelyek érdekesség dolgában elsőrangúak. Ma azonban egy olyan ügyből kifolyólag vindikál magának elsőséget, amelyet nem eredeti forrásból meritett, hanem vidéki lapok hiradása nyomán irt meg. E szóban forgó ügy a hadügyminiszter bizalmas rendelete, amelyben a katonatisztek közötti párbaj ellen foglal állást. A B. H. megjegyzi, hogy néhány héttel ezelőtt röviden ismertette már a szóban forgó rendeletet, de akkor egy félhivatalos kőnyomatos ujján megcáfolták a rendelet kibocsátásáról szóló hirt. Ma azonban kijelenti a B. H., hogy a hirt teljes egészében *föntartja* és valódiságának igazolására közli a rendelet szövegét is.

Nekünk ehhez az ügyhöz csak annyi megjegyzésünk van, hogy tény, miszerint a szóban forgó rendelet kiadatott, de viszont tény az is, hogy ennek nyilvánosságra hozatalában nem a B. H.-t illeti az érdem, mert az *Aradi Közlöny már három hónappal ezelőtt* ismertette a rendeletet. Tőlünk került a hir a vidéki sajtó más organumába és csak ezek után ballagott szenzációs értesülésével a B. H. Ennek a ténynek leszögezése mellett itt közöljük az érdekes rendelet teljes szövegét:

Ő felségének egyik legfelsőbb parancsa értelmében a parancsnokoknak komoly kötelességükké tétetett, hogy minden eszközzel odahassanak, hogy tisztek ne bántsák és ne sértsék meg egymást becsületükben. Ha mégis történnek tisztek között becsületsértések, akkor olyanoknál, amelyek a tisztikar méltóságával homlokegyenest ellenkeznek, szidás, rágalom, tettlegességgel való fenyegetés és maga a tettlegesség, — hamis fölfogás, semmivel sem menthető enyhesség és rosszul értelmezett bajtársiasság a lovagias elintézés utjára terelni.

Az ilyen sulyos becsületsértéseknél sokkal nagyobb mértékben, mint az egyes személynek megbántása, tekintetbe jő a kari becsületnek, tehát valamennyi kartárs közös kincsének a megsértése és ez hatályos s megfelelő megtorlást követel. A megtorlás csak abból állhat, hogy személyek, a kik egészen eljátszották a saját becsületüket, lovagias elégtételadásra is méltatlanoknak tekintessenek és hogy velük szemben azok a következmények álljanak be, a melyeket a katonai büntető törvénykönyv kiszab.

Ha a megindított hadbirósági eljárás — esetleg perrendszerü okokból — olyan eredménynyel végződnék, a mely nem felel meg a kari becsület követelményeinek, akkor az ügyet a kari becsület megvédésére alakitott fórum — a becsületügyi választmány — elé kell terjeszteni. A lovagias uton való elintézés csak abban az esetben engedhető meg, ha ez a fórum sem lát az ügyben olyan cselekményt, a mely nem egyezik meg a rangfokozat megtartásával.

E helyről még hangoztatni kell, hogy a párviadallal való visszaélést éppen a becsületügyek lovagias elintézésének negyrabecsülése tiltja, az az elintézés, amely uri embereknek — *Ehrenmänner* — komoly esetben utolsó eszközül rendelkezésükre áll.

A komoly dolognak — *a párviadalnak* — *nem kell és nem szabad kicsinyes esetek befejezésétül szolgálnia*, oly eseteknek, amelyek jó nevelésü és modoru férfiak között nem egykönnyen fordulhatnak elő. Ha azonban bizonyos körülmények következtében mégis előállott az ilyenfajta eset, ugy akkor kötelessége annak a katonatisztnek, aki jelentéktelen okból sértett és különösen kötelessége az ügyben eljáró megbizottaknak megfontolt módon elejét venni annak, hogy a jelentéktelen ügynek — amint erre, sajnos már többször volt eset — igen sulyos, esetleg tragikus befejezése legyen.

Justh Gyula az autobusz ellen.

Baleset a Pécskai-uton.

A Házelnök fenyegetődzik.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15

Az alábbi esemény, amely a nap érdekessége, kétféleképen is el lehet kezdeni, még pedig pártállás szerint. Nem politikai pártállás szerint, noha az esetnek a politikához is némi köze van, sőt nem lehetetlen, hogy szenvedélyes koalicsiósok politikai jelentőséget is tulajdonitanak majd neki — hanem aszerint, hogy az autobusz hivei közé tartozik-e valaki, vagy sem. Ha igen, ugy az alábbi eseményt a következő mondatba foglalja össze: az autobuszt ma kellemetlen incidens érte; ha nem, ugy a mondat igy hangzik: *Justh* Gyulát, a képviselőház elnökét ma kellemetlen incidens érte.

Mint ebből a bevezetésből látható, olyan esetről van szó, amelyet többféleképen lehet kommentálni, illetve előadni, mert a felek, akik az incidensben szerepet játszottak, egymástól eltérőleg adják elő az eset lefolyását, melynek rövid foglalata a következő: Justh Gyula kocsija ma délután találkozott az autobuszszal. A kocsi elé fogott lovak megvadultak és nekivitték a kocsit egy távirdapóznának. Justh Gyula a lovak megvadulásáért az autobuszt okozta, mig az autobusz személyzete tagadásba veszi ezt.

Hogy milyen lefolyása lesz ennek az esetnek az omnibusz közlekedés sorsára nézve, az ebben a pillanatban nem tudható. Tény, hogy Justh Gyula *megtorlással, felsőbb hatalmak közbelépésével, sőt kártéritési pörrel fenyegetődzött*, de ha tekintetbe vesszük, hogy a képviselőház érdemes elnökének ez a kijelentése első felhevülésében hangzott el, nem valószinü, hogy az ügynek komolyabb folytatása lesz. Különben is szemtanuk állitása szerint az autobusz és a lovak megvadulása között nem volt okozati összefüggés, ha pedig perre kerül a sor, ugy nem a felek, hanem a tanuk vallomása a döntő.

Alább regisztráljuk az érdekes incidens lefolyását, helyet adván mindkét fél előadásának.

Justh Gyula és az autobusz.

Az autobuszon *Árpád* Gyula mérnök vezetésével már napok óta folynak a kezelési gyakorlatok. Most tanitják be a város gépészeit az automobil kezelésére. *Váczán* Gyula gépész az első, aki az oktatásban részesül. Csak néhány napja kezeli Árpád mérnök felügyelete alatt a gépkocsit, de máris gyors előrehaladást tett az autobusz kezelése kürül, ugy, hogy Árpád mérnök véleménye szerint, már minden felügyelet nélkül is irányithatná az autobuszt, csupán még egy csekély technikai tudást kell elsajátitania, hogy szükség esetén kisebb javitásokat is eszközölhessen a gépkocsin. Ma is folytatta a gyakorlatot Váczán. Az autobusz délután fél négykor indult el a tüzoltólaktanyából. Árpád mérnökön és a gépkocsit vezető Váczánon kivül még két „soffőr jelölt“ és néhány tüzoltó volt az autobuszon. A gépkocsi Váczán vezetésével husz kilóméternyi sebességgel akadálytalanul ért el a Neuman gyárig. Utközben egyszer sem kellett megállnia, mert bár találkozott több kocsival, ezek akadály nélkül haladtak el a gépkocsi mellett.

A Neuman gyár elé érve, Váczán hirtelen meglassitotta a gépkocsi futását, mert a pécskai-uton mintegy kétszáz méternyi távolságban egy kocsi tünt fel, amely sebes hajtással jött a város felé. Váczán már csupán a gyakorlat kedvéért is, hirtelen letéritette az autobuszt a kövezett országutról és a nyári utra terelte, ahol *ugy a gépkocsit, mint a motort megállitotta.* Néhány másodperc multva a gyorsan hajtott kocsi az autobusz közelébe ért. A lovak ekkor nyugtalankodni kezdtek, de a kocsis, ahelyett, hogy megfékezte volna őket, az automobilra bámult, mire a lovak hirtelen neki vitték a kocsit az autobuszszal szemben levő távirda oszlop keréktörőjének. Az összeütközés következtében az egyik ló hámfája eltörött és a kocsi is megsérült. A közelben lévők ekkor látták csak meg, hogy a kocsiban a képviselőház elnöke, *Justh* Gyula és leánya *Justh* Elza ülnek, akik Tornyáról jöttek be Aradra. Az incidens után, amelynek az autobuszon ülőkön kivül az arra járók közül több szemtanuja volt, Justh Gyula és leánya leugrottak a kocsiról és a képviselőház elnöke ingerülten szólt az autobusz felé:

— *Micsoda eljárás ez? Nem tudják a motort megállitani?*

Még néhány megjegyzést tett Justh Gyula, miközben Árpád mérnök, aki nem tudta, hogy kivel van dolga, leszállt az autobuszról, de nem felelt Justh ingerült szavaira, hanem szó nélkül kivett a zsebéből egy mérővesszőt és megmérte az autobusz és a kocsi között volt távolságot. A mérés után csak ennyit mondott:

— Öt és fél méter volt a távolsága, lehetetlen tehát, hogy az autobusz okozta volna a lovak megvadulását. A motor zaja sem okozhatta, mert a motor már nem müködött.

Árpád Gyula szavait Justh is hallotta, de nem válaszolt, hanem utasitást adott a kocsisnak, hogy vontassa be a kocsit a Neuman gyár udvarára, azután pedig ő és leánya szintén bementek a gyárba. Időközben nagy néptömeg gyült össze, amely megismerte Justh Gyulát és többen meg is éljenezték, az üdvözléseket azonban Justh a kellemetlen incidens fölötti boszuságában, csak hidegen viszonozta.

A Házelnök haragszik.

A gyárban nagy feltünést keltett *Justh* Gyula megjelenése. A képviselőház elnöke az itt dolgozó munkásoktól a gyár tulajdonosainak holléte felől tudakozódott, mire az egyik munkás elsietett az irodába, ahol az éppen jelenlévő *Neuman* Sámuel lesietett az udvarra és üdvözölte a képviselőház elnökét. Justh Gyula

bemutatta Neuman Sámuelt leányának, majd pedig ingerülten panaszolta el, hogy mi történt kocsijával. Justh Neuman Sámuel előtt is indignálódva adott kifejezést annak, hogy a kocsi balesetét az autobusz motorja okozta. Majd pedig *kijelentette, hogy Budapestre érkezése után illetékes helyen jelentést fog tenni az esetről, sőt kártérítési pert is fog inditani Arad városa, mint az autobusz tulajdonosa ellen.*

Miután a megsérült kocsin nem folytathatták tovább utjukat, Neuman Sámuel készséggel felajánlott egy födött hintót, amit Justhék megköszöntek és el is fogadtak és miután a kocsis a kölcsön kapott hintó elé befogta a lovakat, Justh Gyula és leánya szivélyesen el bucsuzván Neuman Sámueltől, a pályaudvarra hajtattak, ahonnan Justh a délutáni gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy a képviselőház holnapi ülésén elnököljön. Justh Elza Aradon maradt és több ismerősének panaszkodva mondta el, hogy az *autobusz miatt majdnem baleset áldozataivá lettek.*

Amig a képviselőház elnöke szentül meg van győződve arról, hogy a csekély balesetet az autobusz okozta, az autobuszon voltak tagadják, hogy a gépkocsinak bármi köze is volna a kocsi balesetéhez. Azt állitják, hogy az autobuszt vezető Váczán még a szokásos óvatosságnál is többet tett, mert a gépkocsit a nyári utra terelte, holott ez nem lett volna kötelessége, mert Justh Gyula kocsija akkor is akadálytalanul elhaladhatott volna az autobusz mellett, ha ez a kövezett uton marad. Ami pedig az autobusz motorját illeti, a gépkocsi személyzete egybehangzóan azt mondja, hogy amikor Justh Gyula kocsija az autobusz közelébe ért, a motor már nem volt mozgásban és igy a lovak nem a zajtól ijedtek meg. Arpád Gyula mérnök szintén azon a nézeten van, hogy nem Váczán, illetve nem az autobusz oka a balesetnek. Arpád különben igy adja elő az esetet:

Árpád mérnök a balesetről.

— Már napok óta próbautakat teszünk az autobuszszal és tanitom be azokat, akik a gépkocsikat vezetni fogják. Nap nap után személyes felügyeletem alatt folynak a próbák, amelyek tökéletesen kie égitőek, noha olyan hatalmas gépkocsinak vezetése, mint amilyen Aradváros első omnibusza, nem tartozik a könnyebb feladatok közé és sok gyakorlatot igényel. Örömmel konstatálhatom, hogy a sofförjelöltek hamarosan el fogják sajátitani az automobil kezelés minden csinját-binját. Első tanitványom Váczán Gyula városi gépész, aki mint technikus természetesen hamar belegyakorolta magát az autobusz vezetésébe. Nem mondom, hogy olyan rutinnal vezeti a hatalmas járművet, mint például *Rikker*, a Westinghouse-gyár multkor Aradon járt sofförje, aki a legutóbbi világ-versenyen a második dijat nyerte és mint a világ egyik legügyesebb sofförje ismeretes, — azt azonban bátran állithatom, hogy Váczán most már bátran kezelhetné az autobuszt, felügyelet nélkül is. — Hogy mennyire rátermett erre, azt mi sem igazolja inkább mint a mai eset. Éles szemü ember lévén, már akkor észrevette Justh Gyula kocsiját, amikor még néhány száz méternyire volt az automobiltól. Volt tehát ideje kitérni és ugy tért ki, hogy ügyesebben még én sem tudtam volna ezt a müveletet elvégezni, noha szerénytelenség nélkül elmondhatom, hogy meglehetősen járatos vagyok a gépkocsi vezetésében. Váczán egy pillanat alatt letéritette a kocsit a kövezett országutról és a nyári utra terelte, ahol megállt és megállitotta az autobusz motorját is.

Amikor a kocsi, amelyen egy világos szakálu, erélyes arcu ur, — akiről akkor még nem tudtam, hogy Justh Gyula — és egy hölgy ült, akit szintén nem ismertem, az autobusz közelébe ért, már ugy a gépkocsi, mint a motor pihent. Ám a lovak dacára ennek nyugtalankodni kezdtek és hogy megtörtént a baleset, annak egyedül a kocsis volt az okozója, aki ahelyett, hogy megfékezte volna a lovakat, az automobilra bámult. A baleset után a szakálas ur és a vele volt hölgy leugrottak a kocsiról és az előbbi *ingerülten tört ki.* Hogy milyen szavakat használt, erre már nem emlékszem határozottan, de körülbelül ezeket mondta:

— Ez nem járja! Mért nem tudnak jobban vigyázni? Mért nem állitják el a motort. *Majd teszek róla,* hogy ilyen eset ne forduljon többé elő. A legnagyobb szerencsétlenségnek lehettünk volna kitéve az önök vigyázatlansága miatt. Majdnem kifordultunk a kocsiból. Kártéritési pert fogok inditani. Az ilyen dolog nem járja . . .

Körülbelül ezeket mondta, miközben én leszálltam az autobuszról, de nem akartam szóváltásba elegyedni Justh Gyulával, akiről — ismétlem — akkor még nem is tudtam, hogy kicsoda. Földbirtokosnak néztem, aki birtokáról jön. Már csak azért sem válaszoltam kifakadásaira, mert láttam, hogy nagyon ingerült állapotban van és nem akartam heccet provokálni. Vártam, hogy lecsendesedjék, de eközben nem maradtam tétlenül, hanem, hogy bebizonyitsam neki, hogy az autobusz egyáltalán nem lehetett az oka a balesetnek, mérővesszőt vettem elő és a szemeláttára megmértem az autobusz és a kocsi közötti távolságot, amely, mint konstatáltam, *öt és fél métert tett ki.* Miután a mérést megtettem, hangosan, ugy hogy Justh Gyula is hallhatta, kijelentettem, hogy a távolság éppen elég volt ahhoz, hogy a kocsi akadálytalanul haladhasson el, Justh Gyulának azon megjegyzésére pedig, hogy a lovak megvadulását a motor zaja okozta, megjegyeztem, hogy amikor a kocsi az autobusz közelébe ért, a motor már pihent.

Justh Gyula ezen szavaimra nem válaszolt, hanem leányával bement a Neuman gyárba. Ismétlem, hogy az autobusz vezetőjét nem terheli a felelősség a balesetért. Más sem végezhette volna korrektebbül feladatát, mint ő. Hogy a lovak ennek dacára megvadultak és a távirda oszlopnak vitték a kocsit, ahhoz sem az autobusz vezetőjének, sem Aradvárosának mint tulajdonosnak semmi köze nincs. Ám ha a képviselőház elnöke ugy véli, hogy az autobusz okozta a balesetet és esetleg megtorlást kér, vagy kártéritési pert indit, ugy ennek a város nyugodtan nézhet elébe, mert nemcsak az autobuszon volt személyzet, hanem az arra járók közül is többen meg fogják erősiteni a mi álláspontunkat. Ilyképen egy esetleges kártéritési per nem sok reménynyel kecsegtetheti Justh Gyulát.

Ám a baleset után a szemtanukkal nem beszéltem és igy nem tudom, hogy mikép vélekednek az eset felől, de nagyon valószinünek tartom, hogy ők sem mondhatnak mást, mint amit én, már pedig ezeknek a tanuknak vallomása egy kártéritési per esetén döntő lesz. Még egyszer ismétlem, a kártéritési per eredménye Aradot nem igen fogja érinteni.

Mit mondanak a szemtanuk.

Igy hangzik Árpád mérnök nyilatkozata. Váczán Gyula gépész szintén kijelentette, hogy ő szabályosan járt el és hogy tiszta a lelkiismerete.

Miután az incidensben szerepet játszott két fél, mint a fentiekből látható, teljesen ellentétesen adja elő az esetet, döntő fontossággal bir, hogy mit mondanak a szemtanuk. Egyik munkatársunk több szemtanuval beszélgetést folytatott és ezeknek nyilatkozata megerősiti Árpád Gyula mérnök előadását. A szemtanuk egybehangzóan azt vallják, hogy az autobuszt nem terheli a felelősség a balesetért. Az egyik szemtanu igy nyilatkozott:

— A Neuman-gyár előtt álltam, amikor az autobusz hirtelen letért az utról és megállt. Néhány pillanat mulva a zaj is elcsendesült, mert a motort is megállitották.

Justh Gyula kocsija ezek után ért az automobil közelébe. A lovak megvadultak és nekivitték a kocsit egy távirda oszlopnak, de jól láttam, hogy a balesetnek *nem az autobusz* volt az okozója.

És igy adja elő az esetet a többi szemtanu is, valószinü tehát, hogy Justh Gyula csakis ingerültségében tette a fenti kifakadásokat. Hogy az ügynek milyen folyományai lesznek, az egyelőre nem tudható, ám annyi bizonyos, hogy ha Justh Gyula beváltja fenyegetését és részint az „illetékes körök" beavatkozását kéri, részint pedig kártéritési pert indit a város ellen ugy nagyobb komplikációk támadhatnak a jelentéktelen incidensből kifolyólag.

A király első szereplése.

Most 60 éve.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15

Holnap, október 16-án lesz hatvan esztendeje, hogy Magyarország koronás királya, akkor még Ferenc József főherceg első izben szerepelt Magyarországon a nyilvánosság előtt. A hatvan esztendős évforduló napján, mikor a király betegsége különben is szomoru aktualitást kölcsönöz a reminiscenciának, érdemesnek tartjuk, hogy ennek az első szereplésnek a részleteiről megemlékezzünk.

1847-ben meghalt a század legnagyobb két Habsburgja: *József nádor* január 18-án és *Károly* főherceg, az asperni győző. De népszerüségtől környezve, azonnal nyomukba lép két fiatal Habsburg: *István* és *Ferenc József.* A nádort Pestvármegye közgyülésén január 25 én maga *Kossuth* Lajos bucsuztatta el s utódjául azonnal megjelölte fiát, István főherceget, akit a király mindjárt ki is nevezett helytartónak. A főherceget Pestvármegye főispáni székébe Károly fiának, Albrecht főhercegnek kellett volna beiktatnia; ő azonban Frigyes főherceg halála (október 5.) következtében lemondott erről a megbizatásról, melyet a király az ifju Ferenc Józsefre ruházott át. István főhercegért akkor már az egész Magyarország rajongott. Körutjában 504 magyar szónoklatot tartott s éppen harmincadik születésnapján (1847. szeptember 14) fogadta meg *Aradon,* hogy addig él, amig a hazának élhet. A beiktató főhercegnek ezt a hatást még fokoznia kellett. Magyar tanitója, Nemeskéri *Kiss* Pál szerint „legdicsőbb jövendője az ifju főhercegnek attól függ, miképen fog fellépni a magyar nemzet előtt." S föllépett — ugyanazon derék férfiu szerint — „olyan dicsőséggel, milyet toll le nem irhat." „Ez a diszes tiszt — mondta volt Ferenc József 1847. október 16-án a főispáni beiktató ünnepen — alkalmat nyujtott nekem e szeretett Magyarországba oly percben lépni, midőn ez — mint felséges urunk atyai szive óhajtja — *egy boldog korszak küszöbén áll:* s mert tanuja lehetek annak a közszeretetnek, melyet fönséged (István főherceg) dicsőemlékü atyjától örökölt s önmaga fényes tulajdonaival még inkább szilárditott; de tanuja annak a közbi alomnak

is, melyet fönséged magas erényeivel és *hazafiui* buzgó törekvéseivel már is kivivott, mik által biztositva látom nemcsak a vármegye, hanem *a szeretett honnak is boldog jövendőjét* . . . Magam pedig ünnepelni fogom mindig e napot, melyen fönséged iránt való hü szeretetemnek és a *magyar nemzethez való élénk ragaszkodásomnak* nyilvános jelét adhatám."

Milyen jelenet volt az, amikor azután az egyik Habsburgnak — a beiktatónak — azért mond köszönetet a másik Habsburg — a beiktatott főispán — mert „ajkairól örömmel hallotta ez alkalommal *zengeni édes hazánk nyelvét*" Derék nevelője, Kiss Pál szerint „a magyarok egészen magukon kivül voltak örömükben; egészen elragadttattak. Mindnyájan azt vallották, hogy a magyar nemzetnek már háromszáz éve nem volt ilyen gyönyörü nagy napja. A lelkesedés Budán és Pesten határtalan tiszteletben és hódolatban nyilvánul."

Maga az udvar is rendkivül meg volt elégedve az elért sikerrel; *Lajos* főherceg dicsekedve mutatta *Metternich*-nek azt a jelentést, melyet a főherceg tett megbizatása teljesitéséről s mely „egy tapasztalt államférfiunak is becsületére vált volna." Örült az édes anyja is, de — Metternichné szerint — „nem vesztette el nyugalmát, mert tudta, mennyit ér a lelkesedés; és a tömjénezés nem vakitja el." A legnagyobb magyar pedig, *Széchenyi* István gróf, mindjárt október 16 án, fanyaron jegyezte meg naplójában, hogy „ime, két fiatal osztrák főherceg könyv nélkül betanul néhány magyar szót és már már elszédül a hü magyar nép!" Ilyen különbözőképen itélték meg, de mindannyian történelmi eseménynek vallották Ferenc József első hivatalos föllépését. Lelkesedés környezte az ifjut, ki ellen tizennégy hónap mulva fegyverben állt az ország és tizenkilenc esztendeig nem ösmerte őt el urának, hogy azután mint Szent István koronája viselőjét sokáig legnépszerübb királyai közé számitsa és első szereplésének ötvenedik évfordulóján Pestvármegye s vele az ország osztatlan lelkesedéssel ünnepelje.

Barabás

nem akar delegátus lenni.

Drága a mulatság.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15.

Barabás Béla, aki tavaly még alelnöki tisztet viselt a magyar delegációban, most aligha fogja ezt a tisztséget betölteni. Nem pedig egyszerüen azért, mert Barabás még arra sem határozta el magát, hogy az idén belemenjen a delegációba, amely minden valószinüség szerint december végén fog összeülni. Igen érdekes és Barabás puritán jellemét feltüntető indoka van ennek a tétovázásnak.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa előtt ugyanis Barabás Béla a következőket mondotta:

— Bizony, még arra sem tudtam magam elhatározni, hogy belemenjek-e a delegációba, vagy sem. Lehetséges, hogy egyáltalában nem is fogadom el megválasztásomat, mert delegátusnak lenni egyrészt nem a legnagyobb élvezet, másrészt mert nagyon költséges dolog. Felmenni Bécsbe és esetleg heteket tölteni odafönn: ez nem szegény embernek való mulatság. Én pedig, — hiába tagadnám, — szegény ember vagyok. Magát a delegátusságot még el lehet viselni, de az alelnöki állással annyi reprezentáció jár, a reprezentációval pedig annyi költség, hogy szerényebb anyagi viszonyok közt élő ember alig viselheti el. Nagyon is meg fogom fontolni, hogy delegátus legyek-e, vagy sem.

Ez a kis nyilatkozat mindenesetre jellemző. Jellemző pedig nemcsak Barabás Bélára, de arra a rendszerre is, amely hangos és tartalmatlan emberekről bőkezüen gondoskodik, de mit sem törődik azzal, hogy az igazi sulylyal biró politikusoknak megadassék annak a lehetősége, hogy az őket megillető politikai pozicióból védelmezzék a magyar érdekeket.

Hajsza Pikler ellen.

Apponyi szent és sérthetetlen.

— Az *Aradi Közlöny* táviratti értesülése. —

Arad, október 15

A szabad véleménynyilvánitás nagyobb dicsőségére immár harmadik napja folyik a hajsza, melyet *Pikler* Gyula egyetemi tanár, a világhirü szociológus ellen a klerikálisok inditottak. A hajsza inditó oka az, hogy Pikler hivei a szabadtanitás országos kongresszusán nem üdvözölték *Apponyit* és azt is lehetetlenné tették, hogy a kongresszuson Apponyi képviselője megjelenjék. Az egyetemi ifjuság egy része most hivatva érzi magát, hogy Pikleren megboszulja Apponyi állitólagos sérelmét és már harmadik napja botrányos tüntetéseket rendez az egyetem falai között a tudós tanár ellen.

A Pikler-ügy mai eseményeiről fővárosi tudósitónk a következőket táviratozza:

Már a kora délutáni órákban több száz ifju csoportosult az egyetem előtt. Öt órára zsufolásig megtelt az a terem, melyben Pikler előadásait tartja. Ott voltak Pikler összes hallgatói. A folyosókon a keresztes ifjak foglaltak állást, kiket nem bocsátottak be a terembe.

Pikler egy hátsó ajtón ment föl az egyetemre, hol a terembe léptekor hallgatói lelkes éljenzéssel fogadták. Percekig zugott a taps és éljenzés, melynek csillapultával Pikler zavartalanul megtartotta előadását. Az előadást egykétszer pisszegéssel próbálták zavarni, de a pisszegőket csakhamar letorkolták. Pikler egy óra mulva befejezte előadását és ugyanazon az uton, melyen jött, elhagyta az egyetemet.

Pikler távozása után a teremből kitóduló és a folyosón várakozó egyetemi hallgatók között nagy verekedés támadt. Botokkal, öklöllel és bokszerekkel *ütötték-verték egymást* és igy dulakodva, verekedve haladtak a főkijárat felé.

Az egyetem kapui elé, előre sejtve a botrányt, nagyszámu rendőrséget vezényeltek ki. A rendőrség nem lépte át az egyetem küszöbét és csak az utcán való verekedést akadályozta meg. De akadt a rendőrségnek egyéb dolga is. Az egyetemi hallgatók közé ugyanis idegen elemek is vegyültek, igy a rendőrség letartóztatott három betüszedőt.

Az egyetem rektora a három napos botrány hatása alatt felszólitotta Pikler Gyulát, hogy egyelőre *szüntesse be előadásait.* Pikler még nem nyilatkozott, vajjon eleget tesz-e a rektor felszólitásának.

*

A függetlenségi párt ma esti ülésének végén szólásra jelentkezett *Kelemen* Samu és élénk helyeslés mellett inditványozta, hogy a párt *fejezze ki rosszalását* a szabadtanitás kongresszusán történtek fölött. A fölszólaló szintén hive a szabadgondolatnak, ezért tiszteli mindenki véleményét és rossza ja, hogy Apponyit szabad véleménynyilvánitásáért éppen a szabadgondolkodók itélik el.

A király lábbadozik.

Az orvosok hibája.

Megnyugtató hirek.

— Az *Aradi Közlöny* táviratti értesülése. —

Arad, október 15.

Még folyton aggasztó hirek érkeznek a királyról, dacára annak, hogy az uralkodó orvosai nem tartják komoly jellegünek a király megbetegedését. Annyi bizonyos, hogy a király állapota állandóan a legnagyobb kiméletet és gondosságot követeli. A veszély ugyanis, amint a mai hirekből kitünik, — nem a betegség jellegében, hanem inkább a király nagy korában rejlik, mert eddig a betegség lefolyása egészen rendes.

A mai félhivatalos jelentések megnyugtató hireket hoztak, de a közönség még ma is bizalmatlanul fogadta e hireket és abból a feltevésből indul ki, hogy a király betegségének igazi mivoltát eltitkolják. Általában nagyon sulyos influenzában, vagy tüdőgyulladásban hisznek. A bőrze is bizalmatlan, üzletkedve is alig van, a börzelátogatók aggodalmas arccal lesik-várják a bécsi hireket. Általában azonban a mai nap hirei inkább örvendetesek, mint elszomoritók. A király állapota lassan bár, de javul s a közvetlen veszedelemtől most már nem kell tartani.

Távirati értesüléseink:

Budapest, október 15. Félhivatalosan jelentik, hogy a király az éjszakát nyugodtabban töltötte, mint az előző éjszakákat. Álmát a köhögés csak ritkán zavarta. A király ma reggel teljesen *lázmentes volt; a katarrus szünőjében van.*

Bécs, október 15. Reggel kilenc órakor jelentik a király állapotáról:

Az éj meglehetősen nyugodtan telt el és kevésbbé zavarta a köhögés, mint eddig. A királynak ma reggel nem volt láza, *a hurut azonban nem változott.* A király reggel öt órakor kelt fel és öt perccel később szellőztetés végett kinyitották a hálószoba ablakait. Nyolc óra felé *Ferenc Szalvátor* főherceg hajtatott ki Schönbrunnba. A főherceg csaknem egy félóráig tartózkodott a kastélyban és tudakozódott a király állapotáról.

Bécs, október 15. Aehrenthal báró külügyminiszter a délelőtti órákban lakásáról a schönbrunni kastélyba hajtatott. A külügyminiszter megjelent Paar gróf főhadsegéd lakosztályában, ahol körülbelül tiz percig időzött.

Bécs, október 15. A tőzsde arra a hirre, hogy a király jobban van, javult.

Bécs, okt. 15. A királyon ma délelőtt 10 órakor *lázas tünetek* mutatkoztak. A hőmérséklet azóta nem csökkent, sőt *emelkedett.* A szubjektiv állapot *nem kedvező*, noha a hurutos tünetek mulóban vannak s a katarrus oldódik. Délelőtt tiz óra tájt eljött Schönbrunnba *Ferenc Szalvátor* főherceg s hosszabb ideig tanácskozott az uralkodó állapota felől *Kerzl* tanárral. Később *Aehrenthal* külügyminiszter is megérke-

zett és *Paar* grófot kereste fel. Pont 12 órakor érkezett meg Schönbrunnba *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, aki rögtön megérkezése után bement a királyhoz. Csak pár percig maradt benn s láthatólag jó hangulatban jött ki az uralkodótól.

A délutáni órákban jelentik: a király még mindig köhög. A délelőtt folyamán láza is volt, de ezzel szemben a hurut visszafejlődőben van. Az objektiv állapot jó, a szubjektiv állapot azonban *nem oly kedvező*, mint tegnap volt. Ennek azonban nem tulajdonitanak nagyobb fontosságot, mert a király jól érzi magát, de tegnap sokat dolgozott s a visszaesést ennek tulajdonitják.

Kerzl tanár a következőket mondotta a király betegségéről:

— A király betegsége katarrális alapon kifejlődött tüdőgyulladás, amelyet sulyosbitott az, hogy a megtámadott jobb tüdőszárnyon apró gennyes csomók támadtak. Maga a katarrus nem tartozik a sulyos esetek közé. Ez a betegség igen gyakran lepi meg az öreg embereket. A baj rendesen sokáig szokott tartani és rendesen lázzal jár. Éppen *ezért válhatik veszedelmessé* az idősebb emberekre nézve, mert a láz kimeriti őket s *teljesen elgyengiti a szervezetet.* A király betegsége tehát *esetleg komoly aggodalomra adhat okot mivel a király korában igen könnyen állhatnak be nem várt komplikációk is.*

Bécs, október 15. Az itteni orvosi körökben erősen tartja magát az a felfogás, hogy a király kezelésében *sulyos hibát követtek el.* Tudvalevő, hogy egy nappal ezelőtt, mikor a katharrus a király torkára is átterjedt, az orvosok lápiszkezelést alkalmaztak. Ekkor történt, hogy a lápiszező orvos *erősebben megégette az uralkodó torkát,* mint ahogyan maga is akarta. Eddig sikerült az esetet titokban tartani, most azonban kiderült és sok beszédre ad alkalmat. Orvosi körökben a *tévedést veszedelmesnek, sőt esetleg végzetessé válhatónak tartják.* A király kezelői mindent elkövetnek, hogy a hibát jóvá tegyék, de nagy bajnak tartják, hogy ez a hiba akkor történt, mikor éppen a krizist várták. A király különben erős dohányos s orvosai ellenzése dacára is dohányzik, noha a nikotin akadályozza gyógyulását.

A krizist ma éjjelre várják. Schönbrunnban óriási izgalottság uralkodik.

Bécs, október 15. A király állapotában beállott javulás egész nap tartós volt. A lázas jelenségek *majdnem teljesen megszüntek*, noha a délután folyamán némi hőfok emelkedés volt tapasztalható. A király hőmérséklete egész nap 36·6 körül volt. Délután 3 órakor a király jóizüen ebédelt: csirkét és kompótot evett és másfél pohár pezsgőt ivott. Orvosai ebből azt a reményt meritik, hogy a király javulása állandó lesz. A katarrális jelenségek ugyan még tartanak s estefelé a király hőmérsékletében emelkedés, csekély láz jelentkezett, de ez az influenza egyik ismert jelensége. A szivmüködés normális, a király ereje gyarapodik. A katarrus nem foglalt nagyobb teret.

A király egész nap dolgozott. Fogadta két hadsegédét és a kabinetiroda igazgatóját s hosszabb ideig tanácskozott velük. Este negyed 9 órakor, az orvosi vizsgálat után, amely örvendetes javulást konstatált, a király visszavonult, lefeküdt s csakhamar álomba merült.

IRODALOM ÉS MÚVÉSZET.

A szinház műsora:

Szerda: Fátum, szinmű. (Bérlet A.)
Csütörtök: Troubadour, opera. Fodor Aranka vendégfellépésével. (Bérlet B.)
Péntek: Carmen, opera. Fodor Aranka vendégfellépésével. (Bérlet C.)
Szombat: A sogun, operette. (Bérlet A.)
Vasárnap: Délután: Koldusdiák, operette. Este: A dolovai nábob leánya, szinmű. Paulay Erzsike vendégfellépésével. (Bérlet B.)

A fátum.

(Szinmű 3 felvonásban. Irta: Zsiross István. — Bemutató előadás.)

Zsiross István magyar ember, közös hadseregbeli tiszt. Szinművet irt, mely csak annyiban különbözik például Sardou valamelyik kiváló alkotásától, hogy magyarul van irva. Zsiross István irta, akinek nevét például a franciák ki sem tudnák mondani, egyébként a szinmüirodalom legkiválóbbjai között foglalhat helyet.

Zsiross István tüzértiszt. Katonaember, aki abban a levegőben él, melyben az élet bizonyos kérdései a civilélet felfogásaival homlokegyenest ellenkeznek.

A gondolkozás merev szabályok szerint igazodik, ha itt-ott a modern életáramlat levegője körül is lebegi ezt a hermetice elzárt világot, uj életet még sem tudott fakasztani. Zsiross István aktiv katonatiszt létére, katonai szempontból sulyos kérdést feszeget. A párbajkérdést. A fegyveres elintézést minden körülmények között, vagy pedig a becsületen esett sérelmet más módon megtorolni, ugy, hogy az egyenértékü legyen az istenitéletszámba menő viaskodással.

Elitéli a párbajt, de föltétlenül a párbaj mellett szavaz, mikor a becsület kérdése elválaszhatatlanul összeforr a férfiasság kérdésével. Hőse megverekszik egy hamiskártyással, mert egyedül ő tudja, hogy hamiskártyást sértett. Aki sért, viselje következményeit, még akkor is, ha hamiskártyást sértett. A becsület mellett a férfiasság kérdése is ez és bár szinmüve végén fátumnak jelenti ki Zsiross a párbajt, mégis e mellett dönt, mert lovagias gondolkozásával másképp nem cselekedhetett. A párbaj ellenes liga tagjai sokat vitatkozhatnak ezen tétel ellen, de ameddig olyan törvények nem védik a becsületet, mely eredményeiben sulyosabb az Istenitéletszámba menő párbajnál, addig a becsületért sikra szállni csakis párbajban lehet.

Zsiross István szinművének problémáját a legizgalmasabb mese keretében viszi szinpadra. Alpáry báró (Hunyadi) leánya Ella (Kápolnay) halálosan szerelmes Gozdanovitsba (Mariházy.) A család elutasitja a kétes hirü kérőt, akit Vajkay gróf főhadnagy (Kesztler) hamiskártyázáson ér. Egy év után ujból kérőként jelentkezik Gozdanovits. Alpáry látva leánya végzetes szerelmét fájdalmasan adja beleegyezését a házassághoz. Vajkay, aki szereti Ellát, figyelmezteti Gozdanovitsot ujabb gaztettére, a szélhámos kihivó viselkedésére. Vajkay kutyakorbácscsal rohan Gozdanovitsra, aki pisztolyt szegez a főhadnagyra. Az inzultust az Alpáryénál egybegyült társaság akadályozta meg. Gozdanovits provokáltatja Vajkayt. A segédek sulyos feltételü pisztolypárbajban állapodnak meg. Mialatt a segédek tárgyalnak, Alpáry báró följelentést tesz Vajkay ezredénél Gozdanovits ellen hamis kártyázásért. Becsületbiróságot akarnak, Vajkay azonban korrekt embernek jelenti ki a hamiskártyást, akivel megakar verekedni.

Megjelenik Vajkay lakásán Ella baronessz is, aki szintén értesült a vőlegényéről hangoztatott vádakról és esdve kéri a főhadnagyot, hogy mondjon el neki mindent Gozdanovitsról. A főhadnagy megőrzi a titkot a szerelmes menyasszonnyal szemben, aki hálásan mond ezért köszönetet.

Vajkay előkészületeket tesz a párbajra. Kedvesét várja, mikor apja, a táborszernagy (Szendrey) jön informálódni a párbaj ügyben. Helyesli fia eljárását és mikor fia megmondja, hogy kedvesét várja, megigéri, hogy visszajön, mert ismerni szeretné azt a lányt, aki az ő fiát szereti. Egy év óta szereti már Vajkayt Kováts Margit, (Harmath) egy volt katonatiszt leánya. Éppen bucsuzni jön, mert tudja, hogy Vajkay Alpáry Ellát szereti. Mialatt bucsuznak, megjönnek a közjegyző és a tanuk, hogy a főhadnagy végrendeletét elkészitsék. Vajkay százezer forintot hagyományoz Kováts Margitnak. A közjegyző, hogy a végrendelet érvényes legyen, ismerni kivánja a leányt, aki a mellékszobában tartózkodik. Vajkay előhivja és bemutatja az uraknak. Margit a szokatlan ünnepélyesség láttára gyanakodni kezd és mikor kérdéseit válasz nélkül hagyják, sejteni kezdi a valót, kétségbeesetten roskad Vajkay keblére és bevallja, hogy anyának érzi magát. Ekkor lép be az öreg tábornok, aki szeretettel öleli keblére fiának kedvesét.

Vajkay a párbajban halálos sebet kap. Az öreg tábornok aggódva lesi a kabinetiroda táviratát, mely lehetővé teszi, hogy fia a halálos ágyon feleségül vegye kedvesét, születendő gyermekének anyját. A szorongva várt távirat megérkezik. A pap a halálos ágynál esketi össze a fiatalokat. A hallódokhoz eljön bocsánatot kérni Ella baronessz, eljönnek a jóbarátok is, akik Gozdanovits öngyilkosságának hirét hozzák. Gozdanovitsot sikkasztásért elfogják. Alpáry báró biztositékára azonban szabadon bocsájtják és öngyilkos lesz.

Végtelenül szomoru a darab utolsó felvonása. Csupa hangulat. Hatásában megrázó. A közönség az egész darabot a nagy szinpadi események hatásával fogadta, amire a darab értékén kivül a mintaszerü előadás is rászolgált.

Nagyon nehéz volna sorrendet tartani a szereplők dicséretében. Egyképpen kiváló volt valamennyi.

Kápolnay Juliska Ella baronessza müvészi tökéletességgel, szivvel megjátszott alakitás volt. *Kesztler* férfiasan imponáló Vajkayja nagy hatást tett. *Szendrey* táborszernagya csupa szív, nemes előkelőség, tipikus katona volt. Nagy dicséretet érdemel *Horti* kifogástalan hercege, ugy játék, mint megjelenés tekintetében. *Harmath* Józsa Kovács Margit szerepében mélyen meginditó hatást tett a közönségre. *Mariházy* Miklós teljesen elejtette a neki nem megfelelő szerepet. Rendezés és az előadás gyors tempója dicséretre szolgált. *H. G.*

HIREK.

Tragédia a létrán.

Arad, október 15.

Megrázó szerencsétlenség történt ma egy kis aradvarmegyei faluban, Székudvaron. A véletlen okozta a tragédiát, mely gyászba borított egy szegény embert, megölt egy fiatal asszonyt és megölt egy csecsemőt abban a pillanatban, melyben született. A szerencsétlenség-

rél következő tudósitásunk számol be részletesen:

Jóravaló, dolgos asszony volt *Törőcsik* Ignác székudvari gazdaember felesége. Az asszony, ki reményteljes állapotban volt, ma délelőtt a konyhában foglalatoskodott, hogy ebédet készitsen. Tésztát akart főzni, de csak kevés liszt volt a konyhában, fölment tehát a padlásra, hogy uj zsákot bontson. Nekitámasztotta a létrát a padlásnak és indult fölfelé, nem is sejtve, hogy milyen veszedelem fenyegeti.

Alighogy a négyméteres létra utolsóelőtti lépcsőfokára ért, éppen amikor föl akart lépni a padlásra, a létra hirtelen elcsuszott és kiesett Törőcsik Ignácné lábai alól. A szerencsétlen asszony egyensulyt vesztve, görcsösen kapaszkodott a padlás fájába, de csak egy pillanatig tarthatta magát. A következő pillanatban velőtrázó sikoltással lezuhant a földre.

A sikoltásra összeszaladtak a szomszédok, kik azonnal a szerencsétlen asszony segitségére siettek. De már késő n; Törőcsikné az eséstől agyrázkódást és belső zuzódásokat szenvedett és mire segitségére lehettek volna, kiszenvedett.

A nagy rázkódtatás hatása alatt a várandós állapotban volt asszony megszülte gyermekét. A segitségére sietők egy teljesen kifejlődött csecsemőt találtak mellette — holtan. A csecsemő együtt halt meg anyjával.

A megrázó szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek az aradi kir. ügyészségnek, mely — minthogy Törőcsikné saját gondatlanságának és a szerencsétlen véletlennek lett áldozata — megadta a temetési engedélyt. Az asszonyt nem boncolják fel és együtt temetik el csecsemőjével.

—

Az államtitkár mandátuma.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, október 15.

A képviselőház nyári szünete előtt folyt le *Gernyeszegen* az az érdekes képviselőválasztás, amelyben *Désy* Zoltán pénzügyi államtitkár és *Malonyai* Dezső iró állottak szemközt egymással. A sok botránynyal járó választási harcban természetesen az államtitkár aratott győzelmet, amiben nagy része volt az erősen működő közigazgatási apparátusnak is. Désy Zoltán megválasztása óta még nem nyilatkozott afelől, hogy mandátumát tartja-e meg, vagy államtitkári állását. Most érkezett el az ideje, hogy ebben az irányban nyilatkozatot tegyen, mert különben az összeférhetetlenségi törvény értelmében megfosztják mandátumától.

A függetlenségi párt tudvalevőleg azt kivánja, hogy Désy maradjon meg a pénzügyminisztériumban, ahol ő az egyetlen 48 as. Désy azonban mégis mandátumot vállalt, mert attól tartott, hogy a király megtagadja az alkotmánybiztositékok szankcionálását s ezeset ben neki el kell hagynia állását. Miután azonban ezt az aggodalmat a közelmultban történt események fölöslegessé tették, Désy Zoltán most valószinüleg visszaadja mandátumát megbizói kezébe. Erre vall legalább az, hogy a képviselőház pénztára legutóbb kiutalta a Désy képviselői fizetését s mivel az államtitkár a pénz fel ételére nem jelentkezett, postán küldték el cimére a járandóságát; Désy azonban a pénzt ma visszaküldte s egyben levelet irt Justh Gyulának, hogy utalja vissza az összeget a Ház pénztárába. E levél folytán most már biztosra veszik, hogy az államtitkár nem tartja meg mandátumát, hanem továbbra is megmarad a pénzügyminisztériumban.

—

— **Nincs többé éjjeli ügyész!** Budapesti tudósitónk táviratozza: Az igazságügyi rendelettár most megjelent száma közli *Günther* Antal igazságügyminiszter rendeletét, amelylyel az elődei által behozott éjjeli ügyészi intézményt rendeleti uton eltörüli.

— **Flastrom Visontainak.** Budapesti tudósitónk jelenti: A függetlenségi párt mai ülésén *Hoitsy* Pál inditványára a párt végrehajtó bizottságába pótlólag beválasztották *Visontai* Somát is.

— **A bolgár fejedelem Budapesten.** Budapesti tudósitónk táviratozza: Ferdinánd bolgár fejedelem ma Budapestre érkezett és *Murányi* gróf álnév alatt az Angol Királyné szállóba szállt. A fejedelem innen Kóburg Fülöp herceg birtokára megy vadászni.

— **Hau drt. kivégzik.** Badenből táviratozzák: Hau dr. ügyvéd perujitási keresetét a legfőbb törvényszék *elvettete*. Legközelebb *megtartják a halálra itélt egyetemi tanár kivégzését.*

— **Monika hercegnő kiadatása.** Drezdából táviratozzák: A Monika hercegnő kiadatása dolgában Toselliné vel folytatott tárgyalások végleg megszakadtak, mert Toselliné olyan követeléseket támasztott, amelyeket a szász udvar nem volt hajlandó teljesiteni Az udvar most polgári per utján fogja Toselliné t a hercegnő kiadására kényszeriteni.

— **Visszamegy a milliárdos párti?** *Londonból* táviratozzák: A Daily Mail jelenti Newyorkból e hó 14 éről: Itt az a hir van elterjedve, hogy Vanderbilt Gladys eljegyzését gróf Széchenyivel, a leány fivéreinek ellenzése miatt, elhalasztották. A menyasszony három fivére azon nézeten van, hogy immár igen nagy azon gazdag amerikai hölgyek száma, akik idegen arisztokratákkal lépnek házasságra. Azt hiszik, hogy a Vanderbilt testvérek ellenzése meg fog szünni és csupán azt fogják kikötni, hogy az osztrák-magyar udvar és a főnemesség Vanderbilt Széchenyi grófnét az őt megillető módon fogadja.

— **Thököly hamvainak átszállitása.** Kézsmárkról jelentik: *Wekerle* Sándor miniszterelnök utasitására a Thököly-hamvakat, amelyek eddig ideiglenesen az ev. templom kriptájában voltak elhelyezve, véglegesen fogják elhelyezni. E célból az ev. templom mellé díszes kápolnát emeltet a kormány és ebbe helyezik a fejedelem hamvait és szarkofágját. Az uj kápolna egyik falába rakják bele azokat a sirköveket, a melyek ismidben Thököly hamvait fedték. A kápolnára emléktáblát alkalmaznak, a melynek elkészitésével Holló Barnabás szobrászt bizták meg.

— **Katonaszöktető képviselő.** Az *Árvamegyei Hirlap* trsztenai tudósitójának jelentésére a következőket irja: Özvegy *Szopcsák* Jánosné oravkai lakos fia, *Szopcsák* Flóris pár évvel ezelőtt, hogy a katonaságtól megszabaduljon, Amerikába szökött. A honvágy azonban a minap bazahozta. A hatóság visszajöttéről értesülve, elrendelte letartóztatását. Szkicsák Ferenc képviselő, nehogy a dezentor a hatóság kezére jusson, azonnal fölajánlotta mentő szolgálatát. Oravkán lévő kétfogatu kocsijára kocsisnak fogadta föl s *elhajtott vele Jelesnára*, a legközelebbi lengyel vasuti állomásra. Miután védettjét kellő utbaigazitással ellátta s a vonatra szállitotta, bucsut vett tőle s *kocsis nélkül* visszahajtott Oravkára.

— **Egy község pusztulása.** Nagybecskerekről táviratozzák: Jankai községben ma tüz ütött ki, amely reggel óta dühöng. Eddig 40 ház és a hozzátartozó melléképületek hamvadtak el. A tüzet még nem sikerült elfojtani.

— **Kereskedelmi alkalmazottak szaktanfolyama.** *Az Aradi Kereskedők Köre*, a mint emlitettük, az idén is *szaktanfolyamot* rendezett a kereskedelmi alkalmazottak részére a kereskedelmi könyvvezetés, levelezés és kereskedelem jogi ismeretekben való kiképzés céljából. A tanfolyamnak, a melyre eddig több mint harmincan jelentkeztek, október 18 án, *szerdán este 9 órakor* a kör helyiségében lesz az ünnepies megnyitása. A megnyitóra ez uton is meghivjuk az összes jelentkezetteket, az Aradi Kereskedők Köre *választmányi tagjait* pedig fölkérjük, hogy a megnyitón minél nagyobb számmal vegyenek részt. *Meer* Ármin, a közmüvelődési osztály igazgatója.

— **A Kölcsey egyesület könyvtára** szerdán délelőtt 1 órakor nem lesz nyitva. Ezentul pénteken 2—3 ig, hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton, mint eddig 4—5 ig van könyvtári idő.

— **Toselli nem tud zongorázni.** Firenzéből táviratozzák: Toselli amerikai hangversenykörutjából nem lesz semmi. Az illető impresszárió ugyanis visszalépett a szerződéstől, mert alkalma volt róla meggyőződni, hogy Toselli nagyon jelentéktelen müvész és csak kudarcot vallana vele Amerikában.

— **Lejárt pályázatok.** Ma járt le a városnál az alszámvevői, az ellenőri és a számtiszti állásokra hirdetett pályázat. Az alszemvevői állásra *Vizer* Aladár, a pénztári ellenőri állásra *Alt* János, a számvevőségi számtiszti állásra pedig *Bittner* József pályáztak. A számvevőt a főispán nevezi ki, a másik két állást választás utján töltik be.

— **Szerb tüntetés a monarchia ellen.** *Berlinből* táviratozzák: A Voss. Ztg. jelenti Belgrádból: Vasárnap a belgrádi nemzeti szinház heves tüntetések szinhelye volt Ausztria Magyarország ellen. Alkalmat erre egy bohózat előadása szolgáltatott, melyben a boszniai osztrák-magyar kormányzatot kigunyolják. A darab cime „Tapintat a biróság előtt", szerzője *Kosics* Péter, kit pár nap előtt Banjalukában felségárulás miatt letartóztattak. A belgrádi közönség tüntetett Kosics mellett és folyton ilyen kiáltások hallatszottak:

— Le Ausztriával!

— Le Magyarországgal!

— Bosniának a miénknek kell lennie!

— Éljen a bosnyák forradalom!

A darabot egyenesen abból a célból vették fel ismét a müsorba, hogy ezt a tüntetést megtarthassák.

— **Tót izgató a tanitói székben.** Trencsénből jelentik: A szakolcai Ludové Noviny tót nemzetiségi lap ez év elején állitólag Amerikába szökött felelős szerkesztője, Dubravszky Nándor a dretomai r. k. iskolánál mint tanitó alkalmazást nyert. Ezt az iskolát csehek és morvák tartják fenn, miért is ellene a közigazgatási bizottság a vizsgálatot elrendelte és annak bezáratását kérte.

— **Vizsgálat a pincéregylet ellen.** A rendőrség ma az aradi pincérek segélyző és elhelyező egylete ellen több szabálytalanság miatt vizsgálatot inditott. A vizsgálatot *Varjassy* Lajos rendőrfogalmazó és *Vizer* Aladár számtiszt foganatositják.

— **Öngyilkos gyermekek klubja.** Csaknem hihetetlen dologról ir a prágai *Csasz* cimü lap. A csehországi *Budajovicban* ugyanis éretlen gyermekek megalakitották az *öngyilkosok klubját*. Három *tizenötéves* fiu alapitotta meg a kört; azt a fogadást tették, hogy *revolverrel véget vetnek életüknek*. A fiuk egyike néhány nappal ezelőtt csakugyan *megölte magát*. Az

öngyilkosság Budajovicban történt. A klub másik két tagja, félvén a következményektől, revolvert tett a tarisznyájába s utrakelt Prágába. Az egyik fiu édes atyja időközben valahogy megtudta a klub célját s a szökevények után indult, hogy fiát megakadályozza az öngyilkosságban. Szerencsével járt, mert egy prágai vendéglőben rátalált a fiura, a mint éppen szerelmet vallott a pénztárosnőnek. Az apa azonnal vasutra ült fiával. Egy őrizetlen pillanatban azonban az ifju legugrott a vonatról, miközben ezt kiáltotta megrémült apjának:

— Atyám, én azt mégis csak megteszem!

A prágai rendőrség detektiveket inditott a fiu nyomába. Csakhamar megtalálták a kalandor fiut s átadták édesatyjának. A harmadik fiunak *nyoma veszett*, társa nem tud, vagy nem akar róla fölvilágositást adni.

— **Az ónodi emlékoszlop leleplezése.** A borsodmegyei Onod községben ma délután leplezték le azt az emlékművet, amelyet Miskolcz városának közművelődési és muzeum egyesülete állitott az 1707 ik évben II. Rákóczi Ferenc elnöklete alatt tartott ónodi országgyülés emlékére. — A kétszázesztendős évfordulót jelző emlékoszlop Onod város főterén áll s különböző feliratai hirdetik jelentőségét. A mai ünnepen Tarnay Gyula dr. alispán mondott megnyitó beszédet, utána Szentpály dr., Miskolc város polgármestere az emlékmű fontosságát fejtegette. Az avató ünnep után parasztbál volt, amelyen a megyei előkelőségek is megjelentek.

— **Férjgyilkos tanitónő.** Kézdivásárhelyen tegnap itélkezett a törvényszék Finta Mózesné, született Nagy Jozefin berecki tanitónő felett, aki Mikó Ferenc nyolcadosztályu gimnáziumi tanulóval szerelmi viszonyt folytatott és a férjét, egy berecki kereskedőt, mikor az tetten érte őket, megölte. A törvényszék Mikót, akit az asszony a gyilkosság elkövetésével vádolt, két évi és hat hónapi, Finta Mózesnét pedig bünpalástolás miatt öt hónapi fogházbüntetésre itélte.

— **Elveszett** a Zrinyi-utca közepétől Assael H. és fia ékszerész üzletéig e hó 14 én este fél 7 óra tájban egy fekete ezüstsarkos bőr pénztárca 1 korona tartalommal. Tekintettel, hogy az tulajdonosának kedves emlékét képezi, kéretik a becsületes megtaláló, hogy azt kiadóhivatalunkban jutalom ellenében átadni sziveskedjék.

— **Köszönetnyilvánitás.** *Kepes* Armin, a felső kereskedelmi iskola tanára, a növendékek által koszorura gyüjtött összeg maradványából, az aradi 1848—49 es honvédegylet pénztár gyarapitására *harminc* koronát adott át. Az aradi honvédegylet ezuton is a legháláasabb köszönetét nyilvanitja. *Simay* István egyl. elnök, *May* Soma jegyző.

— **Elveszett** egy női opálköves karperec a szinháztól a Weitzer János, Batthyány-, Kossuth- és Kiss Ernő-utcáig vezető uton. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül a kiadóhivatalban. 2458

— **A legjobb és legfinomabb** bőrtisztitószer a Glóbin. Hogy ez a szer elsőrendü gyártmány, bizonyitja az a sok kitüntetés, melyben a készitő cég már részesült. Igy legutóbb a Szt. Louisi világkiállitáson a Grand Prix-vel tüntették ki. Dacára elsőrendü előnyeinek, a Glóbin nem drágább más gyártmánynál és ezért nem szabad egy háztartásban sem hiányoznia. Kisérelje meg mindenki és egy próba után állandóan ezt fogja használni. Mindenütt kapható. Vigyázzunk, hogy a dobozon a Glóbin szó álljon, mert ezt a szót szabadalom védi.

— **Rovarpor**, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

Pénzt, vagy becsületet!

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Arad, október 15.

Két megrögzött tolvaj állt ma az aradi kir. törvényszék előtt, furfangos és elszánt elkövetői a különböző lopásoknak. *Schmitz* Józsefnek és *Krisztner* Györgynek hivják a férfiakat, kik a tizparancsolat hatodik parancsolatát csupán második személyben értik és alkalmazzák, t. i. más ne lopjon, hogy ők annál többet lophassanak. Ma egy szokásos és ismert furfanggal elkövetett lopásukért állitak a biróság előtt. Az eset a következő:

A világosi vásárban *Hetkó* Jutn eladta a lovát és kapott érte 260 koronát. Látták ezt Schmitz József, Krisztner György és egy harmadik társuk, akiről csak annyi bizonyos, hogy a *Johann* névre hallgat. Csoportosultak tehát Hetkó köré, beszélgetésbe elegyedtek vele, miközben Johann „véletlenül" lejtette a pénztárcáját. A tárcát Schmitz „észrevétlenül" fölvette és azt az ajánlatot tette Hetkónak, hogy barátságosan osztozzanak meg a tartalmán. Hetkónak tetszett az ötlet és félre is vonult egy bokorba Schmitz-cel, hogy osztozkodjanak.

A pénztárcának azonban nem volt tartalma, egy fillér nem sok, annyi sem volt benne. Alighogy ezt Hetkó észrevette, már ott termett mellette Johann Krisztnerrel együtt és a tárcáját követelte pénzestől. És a három férfiu addig követelődzött, mig végre Hetkó maga is elhitte, hogy volt pénz a tárcában és odaadta nekik a saját 260 koronáját. Azok még többet követeltek, Hetkóval még az ingét is levettették, majd otthagyták a faképnél.

Hetkó azután elpanaszolta az esetet a csendőröknek, akik hosszas nyomozás után Schmitzet és Krisztnert letartóztatták, Johannak azonban nyoma veszett.

A két furfangos tolvaj most állt a büntető biróság előtt. A ma megtartott főtárgyalás alapján az aradi kir. törvényszék Scmitz Józsefet egy évi, Krisztner Györgyöt félévi börtönre itélte. Az itélet jogerős.

§ **70 krajcárért 40 korona.** A zsigmond házai bucsun *Kotrong* Apollónia volt a bucsukirálynő. Neki volt a legtöbb udvarlója, köztük a legszerelmesebb *Menrát* Adám szabósegéd. A szabósegéd azonban nem részesült Apollónia kegyeiben, melyeket egész terjedelmükben egy cipészlegény élvezett. Menrát erre tréfás boszuból kilopta Apollónia ridiküljéből a pénzt. A lopást azonban észrevették és Apollónia visszakövetelte Ádámtól a 70 krajcárját. Ádám kijelentette, hogy csak 20 krajcárt lopott. Az ügy az aradi járásbiróság elé került és miután Apollónia megesküdött, hogy 70 krajcárja volt, *Zih* József járásbiró 40 korona pénzbüntetésre itélte Menrát Ádámot.

§ **Egy kis tévedés.** *Rigó* András billiárdozott a medgyesegyházai korcsmában. E mulatságában megzavarták a legények, kik *Boldog* Jánossal az élükön egy kicsit meg akarták verni Rigót. *Sinka* János korcsmáros tanácsára Rigó egy hátsó ajtón elmenekült, az udvarban felkapott egy husángot és lesbe állt a korcsma bejáratánál, hogy a kijövő legényeken boszut álljon. A korcsmaajtón azonban a korcsmáros jött ki, akit Rigó se szó, se beszéd fejbevágott. Rigót sulyos testisértés vétségeért ma vonta felelősségre az aradi járásbiróság és 5 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre itélte.

§ **A belényesi vasuti katasztrófa epilógusa.** Nagyváradról jelentik: A törvényszék ma tárgyalta *Nagy* Mihály mozdonyvezető bünügyét, aki a belényesi vasuti szerencsétlenséget okozta. Az orvosszakértők a vádlott beszámithatóságára nézve *ellentétes véleményt* adtak. A törvényszék a bizonyitási eljárás befejezése után a vádlottat *két havi fogházra* itélte. Az elitélt védője felebbezett.

§ **Maga Montignoso!** Csikszeredáról irják: A csikszeredai büntető biróság érdekes büntető panaszt tárgyal legközelebb. K. O. bérlő, Csikszeredával szomszédos községben, régi haragusa az odavaló postamesternőnek, akit azzal vádolt meg, hogy a cimére érkező leveleket felbontogatja. A mult szombaton ismét heves összekoccanása volt a bérlőnek a postamesternővel, aki mellesleg jegyezzük meg, a tavaszon esküdött örök hüséget harmadik férjének. A szóváltás közben aztán kivágta a bérlő azt a nyilatkozatot: Az olyan nő, mint maga, — Montignoso grófnő — fogja be a száját. K. Imréné postamesternő e nyilatkozatért emelt panaszt K. O. ellen becsületsértés cimén.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósitójától. —

Uj-Arad, október 15.

A gazdaközönség részéről megmegujul a panasz a hosszantartó szárazság miatt.

Ha a szántóföld a szükséges nedvességet rövidesen meg nem kapja, ugy a baj tényleg komoly.

A gabonaüzlet irányzata ingadozik, legutóbb az árfolyamok ellanyhultak.

A mai piacon elkelt:

800 mm. buza 10·70—11·10
500 mm. uj tengeri 5·—5·10
Rozs 9·20—9·30
Zab 7·10
Árpa 6·90—7·—

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapest. áru- és értektőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósitása. —

Budapest, október 15.

Kinálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 20,000 métermázsa változatlan árakon

Az árak 50 kilonkent számitva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza 1908. áprilisra	12.60—12.61	12,44—12,45
Buza októberre	11.90—11.91	11.75—11.76
Zab októberre	7.91—7.92	7.83—7.84
Rozs októberre	10.75 10.76	10.61—10.62
Tengeri 1908 májusra	7.10 7.11	7.02—7.03

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	638.—
Magyar hitelrészvény	747.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 15 —

Magyar elsőrendü: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig; közép páronként 360—400 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig; fiatal nehéz páronkent 320 kilogrammon felüli sulyban 127—128 fillérig; fiatal közép páronkent 291—320 kilogrammig terjedő sulyban 128—130 fillérig; könnyü páronkent 230 kilogrammig terjedő sulyban 130—132 fillérig.

Szerbtal: Nehéz páronkent 260 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig; könnyü páronkent 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Sertéslétszám: Október hó 12 napján volt készlet 35.006 darab, október hó 13. napján felhajtatott 817 darab, október hó 13. napján elszállittatott 681 darab, október hó 14. napjára maradt készletben 35.142 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

BRAUN MIKSA
A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLITÓJA
Szolid szabott árak!
Férfi és gyermekruha áruháza
ARAD,
Szabadság-tér 20., Gr. Mádasdy-palota.
Telefon szám 577. 2078
Külön mértékosztály.
Szolid szabott árak.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető 3895

legjobb erősitőszer.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitünő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Az emulsió vásárlásnál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

IDEGENEK ARADON.

— Október 15. —

Fehér Kereszt-szálloda. Bartaváry Bartuska Miksa tábornok Lugos. — Cikánek Antal dr. százados Temesvár. — Vischen László dr. törzsorvos Budapest. — Diessl Károly hadnagy Lugos. — Aba Illés őrnagy Oravica. — Petschnigg János Temesvár. — Graf Emil hadbiró-jelölt Temesvár. — Atzler Ferenc főhadnagy Fehértemplom. — Holudinner Béla főhadnagy Szeged. — Fodor dr. és neje Budapest. — Hiobusiczky Andorné birtokosnó Guraszáva. — Mattner Miksa technikus Maisen. — Haczelhoffer Ádám Szt. Márton. — Jahn Vilmos és családja Nadrág. — Bock Lajos és neje Mezóhegyes. — Páva Mihály igazgató és neje Mezóberény. — Sütő Ferencné és leányai Módos — Kemény Károly igazgató Vajdahunyad. — Hoffman Gyula kereskedő B.-Gyula — Tarnóczi József zongora gyáros Budapest. — Kiss Pál és családja Nagyvárad. — Schreiber Fülöp borkereskedő Bécs. — Klem Ottó magánzó és neje Deés. — Patak Sándor és családja Szabadka. — Hegedüs Jenő hivatalnok Debrecen. — Sánta Zoltán és családja Nyiregyháza. — Márkus Zsigmond utazó Budapest. — Czirkelbach Vilmos utazó Budapest. — Rosenberg Miksa utazó Budapest. — Havas Boldiszár utazó Budapest. — Havas Miksa utazó Budapest. — Biró Henrik utazó Budapest. — Szemere Tasziló utazó Budapest. — Steiner Dani utazó Budapest. — Beck Gyula utazó Budapest. — Komlósi Márton utazó Budapest. — Tausig Gusztáv utazó Bécs. — Svarek Szigfrid utazó Bécs. — Frankenstein Lajos utazó Bécs. — Sorer Rickárd utazó és neje Bécs. — Vészi Károly utazó Bécs. — Grünfeld Miksa utazó Debrecen.

Központi szálloda. Doi Sándor dr. hivatalnok Nagykároly. — Ringeisen Gyula igazgató Rozsnyó. — Kormányosi Árpád magánzó Bonyhád. — Kun Mihály dr. ügyvéd Hódmezővásárhely. — Szilágyi Károly birtokos Lutágy. — Hartenstein Jenő fakereskedő Budapest. — Röder Ottó igazgató Budapest. — Metal Gyula birtokos Buttyin. — Hase Béla birtokos Kovácsháza. · Schett Ernő br. huszárfőhadnagy és neje Debrecen. — Kemka Gyula főerdész és neje Kapriora. Wertheimer Sándor borkereskedő Nagy-Szombat — Návrádi Béla ker. kapitány Budapest. — Grünfeld Jakab asztalosmester Gyula — Pintér Bortalan kereskedő Szepsiszentgyörgy. — Uhlman Sándor kereskedő Nagyvárad. — Deutsch Emil mérnök Budapest. — Senaffer István gazdálkodó Beneshegy. — Grünwald Fülöp utazó Delta. — Braun Sándor utazó Bécs. — Varga József utazó Budapest — Hoffman Samu utazó Bécs. — Seklatter Miklós utazó Bécs. — Deutsch Izidor utazó Budapest. — Hirschtritt Henrik utazó Bécs. — Klemberger Dániel utazó Bécs. — Hellman János utazó Nürnberg. — Gőczy István utazó Belgrád. — Egry Elemér utazó Budapest. — Sefcsik László kereskedő Budapest — Bing Gusztáv kereskedő Budapest. — Egh János mérnök Budapest. — Wessel Gyula utazó Budapest. — Schlatter Miklós utazó Budapest. — Karácsonyi Hugó utazó Budapest. — Stefán József dr. ügyvéd Budapest.

Vass szálloda. Jankó Valéria magánzónő Eperjes. — Philipp Rudolf utazó Bécs — Szántó Béla utazó Budapest. — Hofics Rezső lovász Allag. — Szöllősy Balázs utazó Budapest. — Szőke Béla főpincér Huppasfalu. — Ujhely Béla utazó Bécs. — Horváth István magánzó Szegszárd. — Hunfy Elemér birtokos Szent-György. — Jolsvai Béla birtokos Szent György. — Horovitz Ignátz utazó Budapest. — Schön Alfréd utazó Budapest. — Falkenstein József utazó Budapest. — Wallner Lajos kereskedő Budapest. — Eszterházygróf hadnagy Nagyvárad. — Téglás Herman kereskedő Nagyvárad. — Kripka Sámuel utazó Budapest.

Nemzeti Szinház.

A) bérlet. A) bérlet.

Szerdán, 1907. evi október hó 16-án:

A fátum.

Szinmű 3 felvonásban. Irta: Zsl oss István.

SZEMÉLYEK:

Alpáry Dezső Hunyadi J.
Erna, neje Szilágyi B.
Elia, leánya Kápolnai J.
Szentkereszttiné Kőrössy J.
Vajkay Sándor Szendrei M.
Vajkay László Kesztler Ed.
Zimmeburg Horti Sandor.
Trautmannsberg Delli B.
Péterdy Jenő Várnai Jenő.
Gozdanovics Marihási M.
Luconvoszky Faludi K.
Báró Vesenyei Ujj Kálmán.
Dr. Bánosi Szathmári A.
Kovács Margit Harmath A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvator-forrás

kitünő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!

Kapható drogmyikereskedésekben vagy a Szinye-Lipócsi Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

1108

17686—1907. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 47900-1907. sz. rendelet alapján közhirré teszem, hogy a gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról alkotott 1907. évi XLV-ik t. c. 1907. évi november hó 1-én lép életbe és a következőkben rendelkezik:

A törvény értelmében gazdasági cselédnek az tekintendő, aki szerződéssel kötelezi magát, hogy valamely gazdaságban személyes és folytonos szolgálatokat bérért teljesit, legalább is egy hónapon át. Azokat a cselédeket, akik háztartásbelik és egyszersmind gazdasági munka teljesitésére szegődnek, ha csak a szerződésből az ellenkező ki nem tünik, gazdasági cselédeknek kell tekinteni.

Azok, akik gazdasági teendőkre naponkénti dijazás mellett vagy bizonyos részért szegődnek, gazdasági cselédeknek nem tekinthetők.

Miután ezen törvény értelmében a gazdasági (külső) cselédnek uj szolgálati cselédkönyvvel kell birnia, felhivom a gazdasági cselédeket, hogy ezen szolgálati cselédkönyv megszerzése céljából állandó lakhelyük községi hatóságánál idejekorán jelentkezzenek.

Azon gazdasági cselédek, akik 1907. évi november 1-én az 1876. évi XIII. t.-c. alapján kiállitott (régi) cselédkönyvvel már tényleg szolgálatban állanak, amennyiben szolgálati helyüket nem változtatják meg, azoknak az 1876. évi XIII. t.-c. alapján kiállitott cselédkönyv 1908. évi december hó 31-ig érvényes s igy az ilyen cselédek a törvény alapján kiadandó uj cselédkönyvet 1908. december hó 31-ig tartoznak megszerezni, kivéve azon esetet, ha a cseléd időközben szolgálati helyet változtat. Ez esetben az uj szolgálati cselédkönyv szerzendő be.

Az Aradon állandó lakással biró gazdasági cselédek az uj szolgálati cselédkönyvet a kapitányi hivatal cselédügyi osztályában szerezhetik be.

Olyan külföldi egyének részére, akik a magyar államterületen állandó lakhelyük nincsen, szolgálati cselédkönyv nem adható ki. Ezekre nézve a szolgálati cselédkönyvet az 1903. évi V ik t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 90000—1905 számu belügyminiszter utasitás 17. §-a szerint kiállitott lakási bizonylat pótolja.

A szolgálati cselédkönyv kiadása dijmentes, az ahoz szükséges 30 filléres bélyeget a kiállitást kérelmező tartozik beszerezni és átadni.

A szolgálati cselédkönyv a jelentkező szóbeli kérelmére adatik ki. Tizenkét éven alóli kiskorut gazdasági cselédnek szegődtetni tilos és az ilyen szerződés semmis.

A szolgálati szerződés megkötéséről.

A szolgálati szerződést irásban is, szóval is meglehet kötni. A gazda, ha a szerződést szóval kötötték meg, köteles a cseléd kivánatára a megállapod sokról minden cselédnek különkülön bérlevelet adni.

A szolgálati szerződés megkötésekor köteles a gazda a cseléd szolgálati cselédkönyvét átvenni, ha pedig az még a cseléd előbbi gazdájánál lenne, köteles a gazda a aseléd részére az előbbi gazdától kiadott elbocsátó bizonyitványt magához venni. A gazdasági cseléddel kötött szerződés, ha másképp nincs kikötve a szerződésben, egy évre szól.

A szerződés megszüneséről.

A szolgálati szerződés a meghatározott szolgálati idő elteltével megszünik, az éves szerződést azonban, ha két hónappal előbb egyik fél sem jelenti ki azt, hogy a szerződést megujitani nem akarja, ugyanazon feltételekkel még egy évre meghosszabbittatnak kell tekinteni.

Bármely okból szünt is meg a szolgálati viszony, a cseléd köteles a szolgálatba való kilépés előtt a reá bizott tárgyakról pontosan beszámolni s csak azután követelheti törvényesen a kijáró bérét.

A szolgálati szerződés megszüntekor a gazda köteles a cseléd szolgálati cselédkönyvének rovatát lelkiismeretesen, a valóságnak megfelelő módon kitölteni és a cselédkönyvet a cselédnek átadni. Ha a bejegyzés nem mond igazat, a hatóság a cseléd panaszára meginditott eljárás eredményéhez képest kiigazitja.

A cselédkönyvbe a cseléd minősitésére vonatkozó adatok bejegyzése tilos, a gazda azonban a cseléd kivánatára külön minősitő bizonyitványt adhat.

Ha az éves cseléd szolgálati idejéből már csak két hónap van hátra, valamint a jogos felmondás eseteiben is, a cseléd kivánatára a gazda köteles neki elbocsátó bizonyitványt adni. Ebben föl kell tüntetni, hogy a cselédnek van cselédkönyve és hogy mikor szünik meg a szolgálati viszony. Ha a gazda a bizonyitványt ki nem adja, az elsőfoku hatóság megfelelő határozata pótolja az elbocsátó bizonyitványt.

Arad, 1907. évi október hó 3-án.

Greén Nándor s. k., h. főkapitány.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusitás!

Öltöny szöveteket

leszállitott árban 772

árusitunk.

Nagy megtakaritás! Szolid kiszolgálás!

655—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a világosi kir. járásbiróságnak 1907. évi Sp. 477/4. számu végzése következtében, Dr. Zoltán Emil pankotai ügyvéd által képviselt Stern Henrikné muszkai lakos javára, Krisán Pávelné sz. Szirb Flóra muszkai lakos ellen 330 kor. s jár. erejéig 1907. évi szeptember hó 13-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 993 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bornyu, hordók és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a világosi kir. járásairóság 1907. évi V. 344/2. számu végzése folytán 330 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 120 kor. 83 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Muszka községben, végrehajtást szenvedett házánál leendő megtartására **1907. évi október hó 19-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világoson, 1907. évi október hó 5. napján.

Thuránszky Sándor.
kir. bir. végrehajtó.

2459

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiú tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagymennyiségü maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Elsőrendü látszerész üzlet.

DICK SAMU

órás és látszerész

Arad Andrássy-tér és Weitzer János-utca sarkán

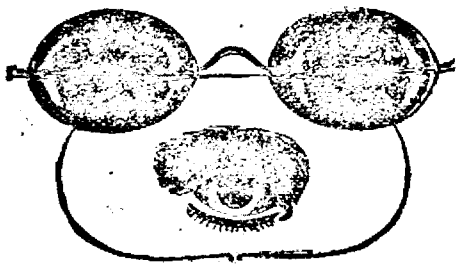

Elad és javit mindennemü órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemü szinházi látcsöveket a legkülömbözöbb kiállitásban, legfinomabb lorgnettek, orrcsiptetők és szemüvegek, arany ezüst, nickel és teknősbéka csont keretekben legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sürüségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemü kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsiptetők orvosi rendelet szerint azonnal készittetnek.

Földes Kelemen orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nemi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszövettani vizsgálatokat mérsékelt dijazásért. 288

Egy jó karban levő 2 lóerős gázmotor jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Világos községében a román nyelvet is beszélő, a végrehajtási teendőkhöz is értő egyén azonnal felvétetik.

Személyes jelentkezőknek előny biztosittatik. Havi fizetés 80 korona. 2464

Világos község elöljárósága.

Petróleum házhoz szállitó vállalat Arad.

Fővárosi mintára berendezve kényeimes, előnyös és praktikus rendszer.

Vállalatunk, mely müködését e hóban megkezdte,

I. minőségü petróleumot

kivánatra 8 literes edényben

házhoz szállit

liter ára 36 fillér.

Rendelni raktárunkban

Simonyi-utca 12. szám alatt lehet

Fenti vállalatot, ha igénybe vesszük, időt megtakaritunk és üzleti egyenlő előnyös árban I. minőségü petróleumot fogyasztunk.

Tegyünk kisérletet. Támogassuk a helyi vállalkozást.

B. támogatást köszönve, tisztelettel 2465

Petróleum házhoz szállitó vállalat.

Városi hirdetmények.

545—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a régi vágóhid épülete egy részének átalakitása iránt **folyó évi október hó 21-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1598 korona.

Bánatpénzül leteendő kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak irásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az irásbeli ajánlatok lezártan nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi október hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:
Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

30142 – 1907. sz.

Hirdetmény.

Az 1907. évi szeptember hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeirási jegyzék 13 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasitás 17. §-a értelmében 1907. évi október hó 14-től számitandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Burza Testvérek, Schwarcz Gáborné, Karcsai Sándor, Benyovszky Károly, Weisz Adolf, Horváth Sándor, Jarischa Mihályné, Mihályi Gyula, Pintér János, Dávid Vilmosné, Bildhauer Lajos, Kőhalmi Béla, Tóth György, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve ugy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyujthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnél észrevételeket.

Arad, 1907. évi október hó 4.

A városi tanács.

Magántisztviselőknek 10% árengedmény.

Uj üzlet.

Aradvárosának olcsó bevásárlási forrása

Halász Henrik

rőfös- és nőidivatáruháza

Andrássy-tér 22. szám.

2315

Uj üzlet.

Ei ne mulassza, jöjjön!

Az őszi idénynek ujdonságai megérkeztek!

Női kostüm ruhaszövetek, blusselymek és bársonyok, különlegességi Flanell és barchettek, vásznak, Damaszt és asztalnemüek olcsón.

Vásároljon, olcsón kap mindent!

Uj üzlet.

Ágytakarók, függönyök, szőnyegek óriási választékban, csipke és diszáruk, harisnyák, zsebkendők, gummiövek, esernyők és szabókellékek. Nagy raktár menyasszonyi kelengyékből. —

Uj üzlet.

Naponta ujdonságok érkeznek!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Válaszoláseinál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetéseket felvesz a **kiadóhivatal**: József főherczeg-út 22. szám.

Telefon szám: 151.

Egy sor rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkért 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárusító helyein.

Akinek

ismeretség hiján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztre,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,
kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre
szobaleányra,
házi- vagy irodaszolgára,
penzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kivan

bútort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kivan

birtokot,
házat,
vadászterületet,
halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel czéljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kivan: legbiztosabban ér czélt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetési

rovatát használja.

Gazdasszonynak ajánlkozik

középkoru gyermektelen magányos özvegy nő, ki a gazdaságnak minden teendőiben jártassággal bír, helyben vagy vidékre. Bővebb tudósitást e lap kiadóhivatalában. 2456

Téli szalonna,

perzselt, száraz, zsir és sózott háj kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Házmester,

különösen szerelő felvétetik Szabadság-tér 17. szám alatt. 2405

Erdélyi nemesfaju

almát és körtét 5 kgr.-os postakosaranként bérmentve 4 kor. utánvéttel szállit Paoletto L., Beszterce. 2333

Kis üzlethelyiség

Szabadság-tér 17. szám alatt azonnal kiadó. 2404

Angyal-utca 27. sz. alatti

szatócs-üzlet november 1-től kiadó. Bővebbet Angyal-utca 20/a.

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb árakon. — **Kerpel Izsó** könyv- és papirkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Őszi saison 1907.

most jelent meg eredeti francia blous album szines divatképekkel ára K. 1·50 kapható **Ingusz I. és Fia** könyv- és papirkereskedésében Arad, Telefon 517. 361

Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés tőzsde és korlátolt italméréssel, forgalmas helyen, más vállalat miatt kedvező feltételek mellet eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 2439

Jó karban levő

harmónium eladó Teleky-utca 24. szám. 2463

Zongora kerestetik

egy jó karban levő. Jelentkezhetni Donáth Simonnál, Boczkó-utca. 2466

Egy jó forgalmu

füszerüzlet más vállalat miatt sürgősen eladó! Deák Ferenc-utca 2. szám. 2401

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatásu szer a **Hajós-féle**

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanit.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhirű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használata által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER"

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a **Phenolsav.**

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Diamant Ferenc

villanyvilágitás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a szinház lőbejáratával szemben. Bohus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gazgyárban leégetett

valódi Auerek raktára.

Darbja 60 fill.

Üveghengerek, ernyők, tulipánok, villanykörték, ivlámpa szenek és szerelési anyagok legjobb minőségben legolcsóbban kaphatók. 968

Elveszett

a világosi legelőről egy 10 éves

fekete kanca

homlokán fehér csillaggal.

A megtaláló kéretik, sziveskedjen értesiteni **Argyelán János világosi lakost 946. sz. házban.** 2455

Most jelent meg!

BALATON

cimmel, gyönyörü 180 illustrációval és két térkép melléklettel a balatoni utmutató. — A dunántuli közmüvelődési egyesület összes könyvtárai részére megrendelhető a könyv szerzőitől: KARDOS IGNÁC és SIMALYA V. FERENC uraktól.

Ára 3 korona.

Kapható a „BALATON" kiadóhivatalában Kaposvár.

Egy uradalmi 500 holdas szőllőtelepen levő

törköly pálinka főzdénél

egy feltétlen szakértelemmel biró intelligens egyén, a ki már nagyobb főzdékben alkalmazva volt s azt igazolni tudják, mint

főzde vezető

azonnal kerestetik.

A főzés megkezdése november hó 1-én.

Értekezni lehet: **Berger Gersonnál, Orosházán.** 2441

Feltűnő ujdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányos egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

346

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája. Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.